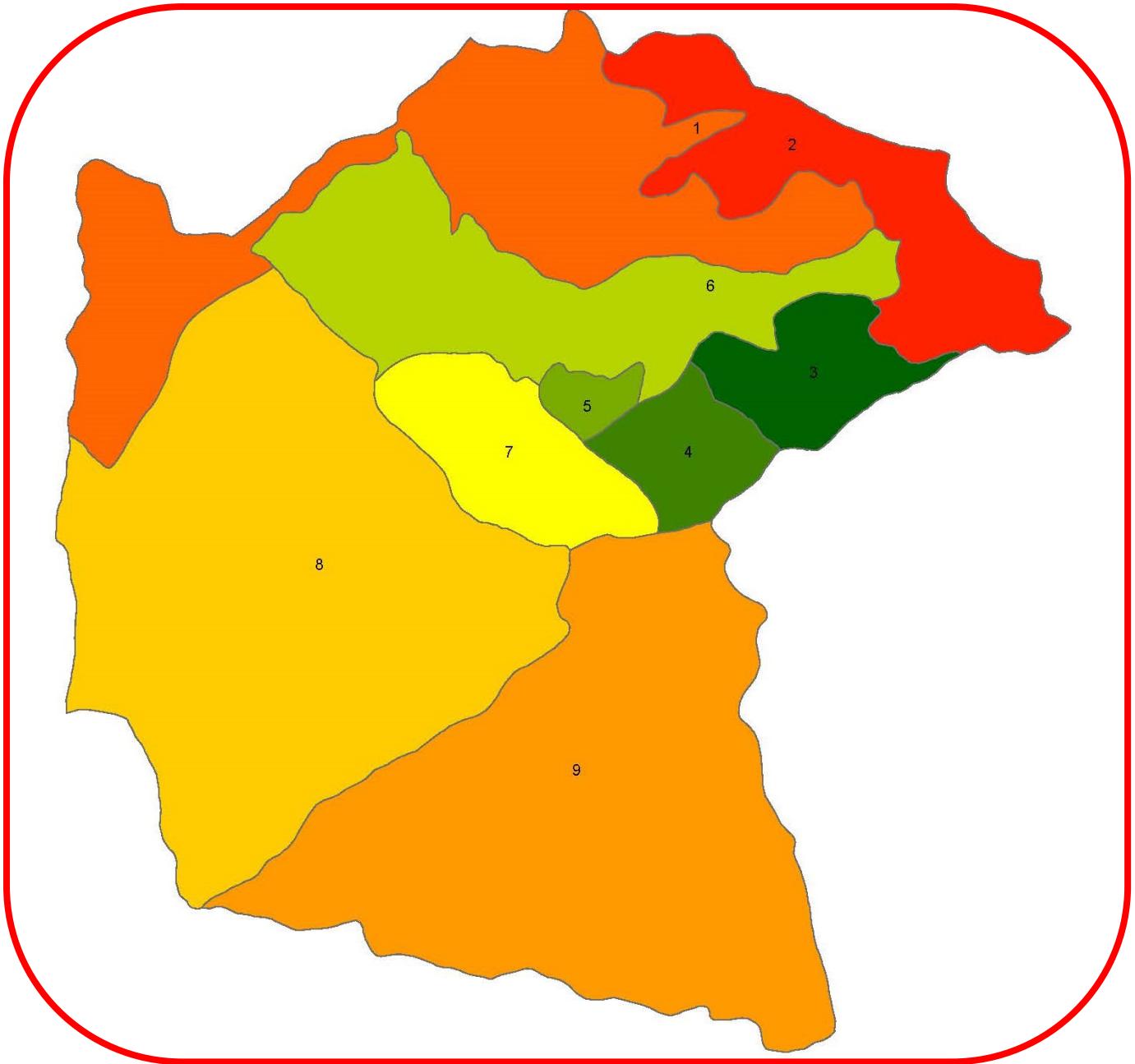

खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना प्रतिवेदन वरूङ्जा गाविस

म्याङ्गदी
जिल्ला

तयार गर्ने :

गाउँ विकास समितिको कार्यालय, वरूङ्जा

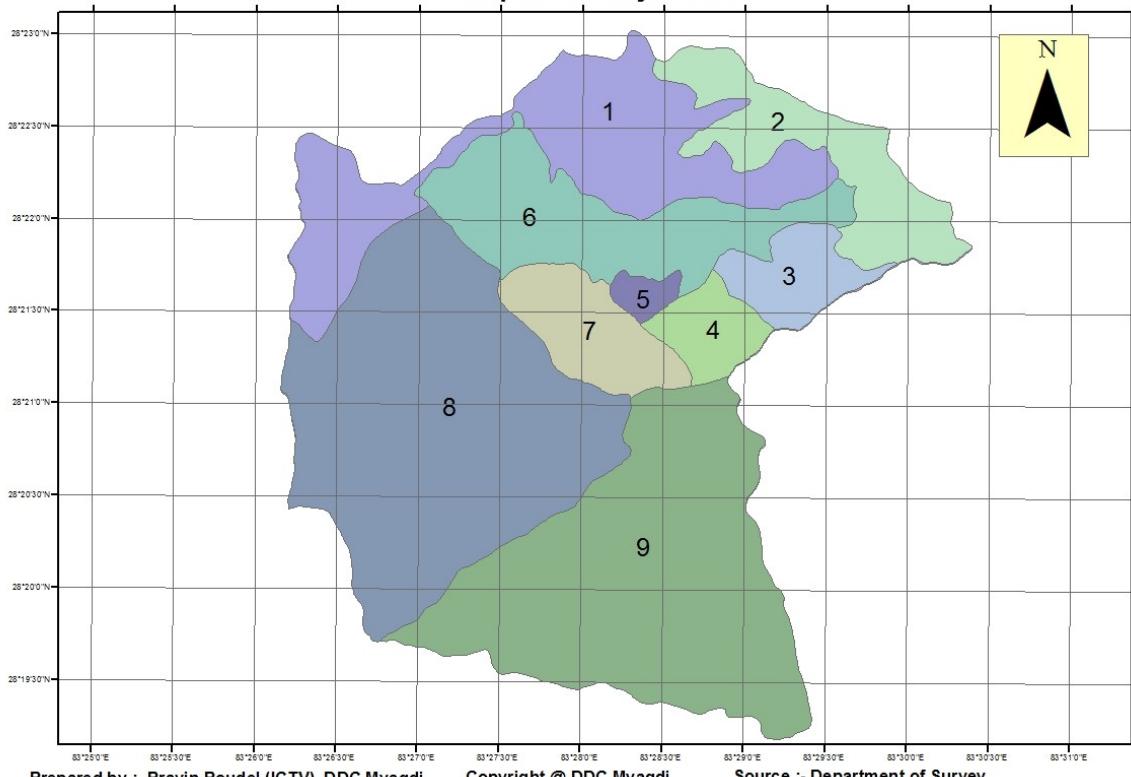
तयार गरिएको मिति : २०७२/...../.....

गाउँ विकास समिति स्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना

वर्त्ता

२०७१/७२

Map of Baranja VDC

पेस गर्ने
कालिगण्डकि सामुदायिक विकास मञ्च (कदम) म्याग्दी ०६९५२०८९५

विषय सूची

१. गाऊ विकास समितिको संक्षिप्त जानकारी	१
१.१ अवस्थिति, सिमाना तथा प्रशासनिक विभाजन	१
१.२ सामाजिक तथा आर्थिक विशेषताहरु.....	२
१.२.१ जनसंख्या, घरधुरी र जातजाती	२
१.२.२ साक्षरता:	३
१.२.३ स्वास्थ्य र सरसफाईको तुलनात्मक अवस्था	५
१.३ गाविसको संस्थागत अवस्था.....	६
१.३.१ उपभोक्ता समिति	६
२. गाविसको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था.....	७
२.१ विद्यमान जलश्रोतको परिचय	७
२.१.१ जलश्रोतहरुको विश्लेषण र यसका प्रकार	७
२.१.२ क्षमताको आधारमा मूहानको वर्गीकरण	७
२.१.३ गूणस्तरका आधारमा मूहान	८
२.१.४ सम्भाव्य उपयोगका आधारमा मूहान	८
२.१.५ श्रोतमा विवाद	८
२.२ खानेपानी	८
२.२.१ खानेपानीको विद्यमान अवस्था	८
२.२.२ विद्यमान खानेपानी सुबिधास्तर	८
२.२.३ विद्यमान खानेपानी योजनाहरुको संचालन अवस्था	१०
२.२.४ संभाबीत बैकलपिक खानेपानी योजनाहरु	१२
२.३ सरसफाई तथा स्वच्छता.....	१२
२.३.१ गा वि स को सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था	१२
२.३.२ सार्वजनिक तथा संस्थागत सौचालय	१२
३। खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता योजना.....	१४
३.१ प्राक्कथन	१४
३.२ परिचय.....	१४
३.३ गा वि स वास योजनाको उद्देश्य	१५
३.४ विधि	१५
३.५ सिमितता	१६
३.६ गाविसको पञ्चबर्षीय योजना तर्जुमा.....	१६
३.६.१ खानेपानी.....	१६
३.६.२ सरसफाई तथा स्वच्छता कार्य योजना.....	१७
३.६.३ अनुगमन र मूल्यांकन:	१८
३.६.४ पूर्ण सरसफाई पश्चातको क्रियाकलापहरु:.....	१८
३.६.५ जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा विपद जोखिम न्यूनिकरण कार्य योजना	२०
३.६.६ संभावित सहयोगी निकायहरु.....	२१

अनुसूची-१: गाविसको नक्सा	२३
अनुसूची-२: खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता योजना.....	२४
अनुसूची-३, घरधुरी तथा जनसंख्या.....	२५
अनुसूचि ४: विद्यालय तथा उपलब्ध सुविधा.....	२६
अनुसूचि ५: संस्थागत अवस्था तथा उपलब्ध सुविधा.....	३०
अनुसूचि ६: स्वास्थ्य संस्थाको संस्थागत अवस्था तथा उपलब्ध सुविधा	३१
अनुसूची-७: गाविसमा वडा /वस्तीस्तरमा घरेलु चर्पीको हालको अवस्था	३२
अनुसूचि ८: गाविसमा पहिचान भएका पानिका स्रोतहरु	३३
अनुसूची-९: खानेपानीको विद्यमान अवस्था	३६
अनुसूची-१०: खानेपानीको सुविधास्तर निर्धारण	३८
अनुसूचि ११: आ.व. २०७०/०७१ सम्म सम्पन्न भएका १६ योजनाहरु र प्रयोगमा रहेका श्रोतहरु एवम् उन्क योजनाहरुको हालको अवस्था	४२
अनुसूचि १२: विद्यमान खानेपानी योजनाहरुको व्यवस्थापकिय अवस्था.....	४४
अनुसूचि १३: प्राथमिकता प्राप्त पञ्चवर्षिय योजना (गाविसस्तरिय तर्जुमा गरिएका खानेपानी योजनाहरुको विवरण र लागत)	४५
अनुसूचि १४ पूर्ण सरसफाईको लागि वडा र गाविस तहको कार्ययोजना.....	४८
अनुसूचि १५ भिवास सिसि	५०
अनुसूचि- १६ गाविस स्तरीय पूर्ण सरसफाई योजना चक्र.....	५१
अनुसूची-१७: गाविसको प्राप्त तथ्याङ्क अनुसारका नक्साहरु.....	५२

यस भित्र प्रयोग गरिएका संक्षिप्त रूपहरू:

आर. भि. टि.	रिजभर्वायर टंकी
आ. व.	आर्थिक वर्ष
उ. मा. वि.	उच्च माध्यमिक विद्यालय
किमि	किलोमिटर
क्र.सं.	क्रमसंख्या
खा. पा.	खानेपानी
खा. पा. यो.	खानेपानी योजना
गाविस	गाउँ विकास समिति
जि. आई.	ग्यालबनाइजड आइरन
जि. वि. स.	जिल्ला विकास समिति
नि. मा. वि.	निम्न माध्यमिक विद्यालय
ने. रु.	नेपाली रुपैया
नं.	नम्बर
प्रा. वि.	प्राथमिक विद्यालय
मा. वि.	माध्यमिक विद्यालय
मि	मिटर
वि. सं.	विक्रम सम्बत
स. स. यो.	सरसफाइ योजना
सि. सि.	कलेक्सन च्याम्बर
VWASH	Village Water, Sanitation and Hygiene
VWASHCC	Village Water, Sanitation and Hygiene Coordination Committ

अध्याय १

१. गाऊ विकास समितिको संक्षिप्त जानकारी

१.१ अवस्थिति, सिमाना तथा प्रशासनिक विभाजन

म्यागदी जिल्ला नेपालको राजधानी काठमाडौँवाट उत्तरपश्चिममा पर्दछ । पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र अन्तर्गत धौलागिरी अञ्चलको मध्यभागमा वअस्थित यस जिल्लाका ३५ गाविस र एक नगरपालिका मध्यको एक यस वरंजा गाविस म्यागदी जिल्लाको मानचित्रमा पश्चिम भेगमा अवस्थित रहेको छ । यो गाविस सदरमुकाम वेनिवजारवाट ४ कोष टाढा पर्दछ । यो गाविस विश्व मानचित्रमा यो गाउँ विकास समिति २८.१९ देखि २८.२३ डिग्री सम्मको उत्तरी अक्षांस र ८३.२६ देखि ८३.३० डिग्री सम्मको पूर्वी देशान्तर सम्म फैलिएर रहेको छ । यस गाविसको पूर्वमा वेनिनगरपालिका १४नं बडा र भकिम्ली गाविस, पश्चिममा वाग्लुंग जिल्लाको तारा र अर्गल गाविस, उत्तरमा म्यागदीकै अर्मन र बावियाचौर गाविस र दक्षिणमा म्यागदी को भकिम्ली गाविस वाग्लुंगको धम्जा गाविस पर्दछ ४७ वटा टोल/वस्ति रहेको यस गाविसको कार्यालय बडा नं ५मा अवस्थित रहेको छ ।

जैविक विविधता र रमणीय हिमश्रृंखलाहरूको देश्यावलोकन गर्न सकिने र धार्मिक दृष्टिकोणले यसको महत्व रहेको छ ।

गाविसको नामाकरण सम्बन्धि कोहि कथनहरु :

- ❖ यस गाविसमा वदाम धेरै उत्पादन हुने गर्दछ, वदाम विशेष गरि चाडपर्वहरूमा सगुन स्वरूप प्रदान गर्ने यहाको चलन रहिआएको पनि छ पाहुनाहरूलाई वदामले सत्कार गर्नेगरिन्छ । यहा वोलिने खाम भाषामा वदाम खानुलाई बरमज्या भनिन्छ । यहि भाषा अपभ्रंस भई बरञ्जा भएको भन्ने भनाइ रहिआएको छ
- ❖ अर्को कथन अनुसार पश्चिम नपालका वझाङ्ग र राम्जावाट कोहि जनजातिहरु यहा बसोवास गर्न आएका र तिनीहरूलाई चिनाउने ऋममा ठाउको नामवाट बझाङ्ग-राम्जाली भन्दाभन्दै बरम्जाली भनिन थालियो यहि शब्द अपभ्रंस भई बरञ्जा भएको हो भन्ने भनाइपनि रहिआएको छ ।

राजनितिक विभाजन:

वि.सं. २०१८ सालमा तत्कालिन गाउपञ्चायत हुदा यसको सिमाना सिंगा गाविसमा रहेको थाडाडा, सोता, कलड्कार र सुर्केमेला सम्म फैलिएको थियो । पछि २०३८ सालमा गाउपञ्चायतको विभाजन तथा सिमाना हेरफेर हुदा अहिलेको सिमाना काएम भएको हो । यो गाविस हाल कायम ११ इलाका मध्य ७अौँ इलाकामा पर्दछ ।

म्यागदी जिल्लाको नक्सा

म्याग्दी जिल्लाको नक्सा

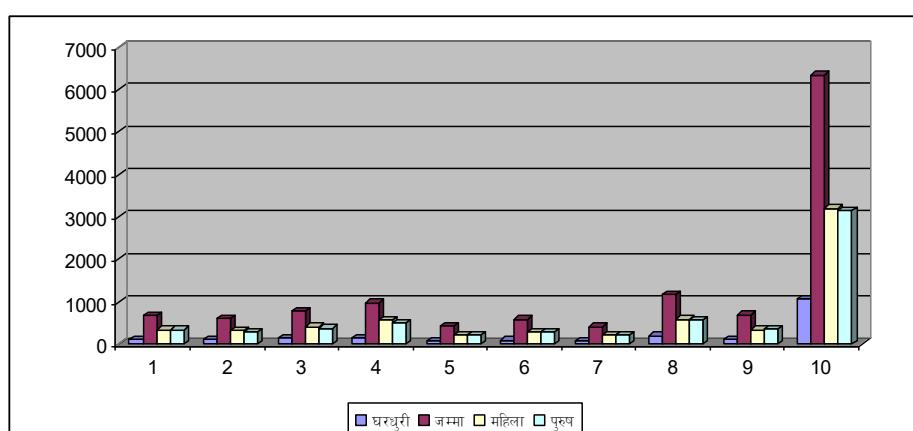

१.२ सामाजिक तथा आर्थिक विशेषताहरू

भिरालो धरातलिय स्वरूपले बनेको यस गाउँ विकास समिति समुद्र सतहबाट ८६० मि. अर्जेखोला देखि ३००० मि. गम्फा धुरी सम्म उचाइमा फैलिएर रहेको छ। यस गाउँ विकास समितिको कुल क्षेत्रफल करिब २९ वर्ग किलोमीटर छ, यस गा.वि.स.मा वि.स. २०६७ को घरधुरि सर्वेक्षण अनुसार पेशागत आधारमा जनशक्तिको अवस्था हेर्दा कृषि तथा पशु सम्बन्धि ३०३जना, ब्यापार ७९ जना, नोकरी ४१४ जना र ज्याला मजदुरी १३९८ जना र उद्योगमा १६७ जना रहेको देखिन्छ। (सोत गाविस वस्तुगत विवरण २०६७) महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविका ९ जना, सुडेनी तालिम प्राप्त ९ जना रहेकाछन्।

१.२.१ जनसंख्या, घरधुरी र जातजाती

यस गा.वि.स.मा जातजातीको वसोवासको अवस्थालाई हेर्दा विविधता रहेको पाईन्छ। जनगणना २०६८ को तथ्याङ्क अनुसार हाल यस गा.वि.स.मा कुल ११३८ घरधुरी रहेका छन्। यस गाविसको कूल जनसंख्या ४९७७ मध्ये महिलाको जनसंख्या २७९२ अर्थात्

५६.०९% र पुरुषको २१८५ अर्थात् ४३.९१% रहेको छ। भने स्थानिय स्तरवाट २०६७मा गरिएको चित्र १ जनसंख्या विवरण अनुसार घरधुरि १०५५ र जनसंख्या ६३४९ रहेको देखिन्छ जस अनुसार महिला ३१५५ अर्थात् महिला ४९.६९प्रतिशत र पुरुष ३१९४ अर्थात् ५०.३१ प्रतिशत देखिन्छ। हामिले गाविस वस्तुगत विवरणलाई आधार मानि यस प्रतिवेदन तयार पारिएको छ। आदिवासी जनजातीको बाहुल्यता रहेको यस गा.वि.स.मा आदिवासी जनजातीको ४६%, अन्य लिलित, वा.क्षे., लगाएत जातजातीको ५४% रहेको छ।

तालिका १: जातीय घरधुरि तथा जनसंख्या विवरण

वटा नं	क्षेत्र	नेवार	राई	मगर	बाहुण	विद्य.क्र.	थकलि	पिरी	दमाई	छन्त्याल	तामांग	किसिन	घैर्ट	मल्ल	जम्मा
१	४४	०	१२	१९	६	२६	०	०	४	०	०	०	०	०	१११
२	३६	०	०	६२	७	९	१	०	०	०	०	०	०	०	११५
३	३३	०	६०	१७	१६	०	०	११	०	०	०	०	०	०	१३७
४	६८	५	२	३६	१६	२७	०	०	०	०	०	०	०	०	१५४
५	१०	८	०	२७	१८	०	७	०	०	०	०	०	०	०	७०
६	०	२	०	४१	१	१९	४	०	०	२७	०	०	०	०	१४
७	०	०	०	३४	९	२२	१	०	०	०	१	१	४	१	७३
८	५	२	०	१२४	२२	३९	०	२	०	०	०	१	०	०	१९५
९	३	१	०	९०	०	११	०	०	०	१	०	०	०	०	१०६
जम्मा	१९९	१८	१४	४९३	९६	१६९	१३	२	१५	२८	१	२	४	१	१०५५

१.२.२ साक्षरता:

वरंजा गाविसको साक्षरता ७१ प्रतिशत रहेको छ । पुरुष साक्षरताको तुलनामा महिला साक्षरता न्युन देखिन्छ, गाविसमा विद्यालय उमेरका वालवालिका विद्यालय बाहिर रहेको क्षेत्र अनुगमनका क्रममा समेत पाइएको थियो । यस गाविसमा ११ वटा प्रा.वि १ निमावि र १ उच्चमावि सञ्चालनमा रहेका छन भने यि विद्यालयहरूवाट १४५१जना वालवालिका ले शिक्षा लिइरहेका छन जसमा १०० जना शिक्षक शिक्षिका आवद्ध रहेका छन भने प्राय सबै विद्यालयहरूमा शौचालयको अवस्था जिर्ण रहेको र पानिको प्रयाप्त सुविधा नभएको देखिन्छ ।

तालिका २: विद्यालय र उपलब्ध सुविधाहरू

Sn	Name of School	Level	Ward No	Number of Students			Number of Teachers		
				Girls	Boys	Total	Male	Female	Total
1	Shree Pundyajan P.S	Primary	1	20	18	38	2	2	4
2	Shree Janata PS	Primary	1	10	8	18	0	2	2
3	Shree Bishojyoti PS	Primary	1	16	14	30	1	4	5
4	Shree Araniko PS	Primary	9	25	34	59	1	5	6
5	Shree Pakher PS	Primary	2	24	18	42	2	1	3
6	Shree Mahendraratna HS	Higher secondary	4	310	250	560	15	7	22
7	Shree Janapraya	LS	3	76	54	130	6	4	10
8	Shree Durga Ps	Primary	5	33	17	50	1	4	5
9	Shree Sunshine BS	Primary	5	69	51	120	5	7	12
10	Shree Mandali pS	Primary	6	12	10	22	3	1	4
11	Shree Sivalaya PS	Primary	8	21	20	41	2	3	5
12	Shree Janapraya	Primary	8	52	44	96	3	3	6
13	Shree Mahendraratna	Primary	7	100	105	205	5	6	11
14	Shree Bishojyoti PS		6	22	18	40	1	4	5
Total				790	661	1451	47	53	100

Level of School	No of Schools	Number of Students	No of Schools having WS facility only	Schools having both WS and Sanitation facilities	No of schools having separate toilets for girls and boys	No of schools having water facility inside the toilet
Primaiy	11	721	5	6	0	3
Lower Secondary	1	130	0	0	0	0
Higher Secondary	1	560	1	0	0	0

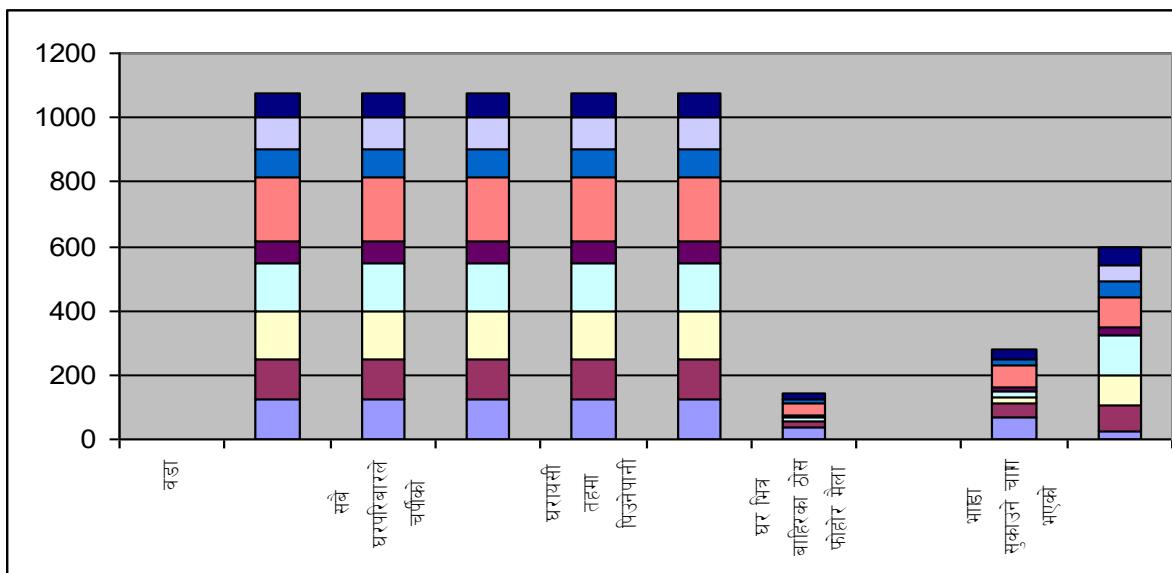
SN	Name of School	Level	Water Supply Facility	Is WS adequate (Yes/No)	Waste Pit (Yes/No)	Drainage (Yes/No)	Toilet Situation	Gender Sensitive	Water Available inside the toilet	Soap available inside the toilet	size and number of toilet adequate ?
1	Shree Pundyajan P.S	Primary	yes	no	no	no	good	no	yes	no	no
2	Shree Janata PS	Primary	no	no	no	no	satisfaction	no	no	no	no
3	Shree Bishojyoti PS	Primary	yes	no	no	yes	good	no	no	no	no
4	Shree Araniko PS	Primary	yes	yes	yes	yes	good	yes	yes	yes	yes
5	Shree Pakher PS	Primary	yes	no	no	no	satisfaction	no	no	no	no
6	Shree Mahendararatna HS	Higher secondary	yes	no	yes	no	satisfaction	no	no	no	no
7	Shree Janapraya	LS	no	no	no	no	poor	no	no	no	no
8	Shree Durga Ps	Primary	no	no	no	no	satisfaction	no	no	no	no
9	Shree Sunsine BS	Primary	no	no	no	no	satisfaction	no	no	no	no
10	Shree Mandali pS	Primary	no	no	yes	no	poor	no	no	no	no
11	Shree Sivalaya PS	Primary	no	no	no	no	poor	no	no	no	no
12	Shree Janapraya	Primary	yes	yes	yes	yes	good	no	yes	no	no
13	Shree Mahendararatna	Primary	no	no	no	no	poor	no	no	no	no
14	Shree Bishojyoti PS		6	yes	yes	no	satisfaction	no	no	no	no
Total											

१.२.३ स्वास्थ्य र सरसफाईको तुलनात्मक अवस्था

सरसफाईको सूचक भनेर चर्पी लाइ लिने गरिन्छ । यस गाविस को कूल १०७८ घरधुरी मध्ये ४५७ घरमा पक्की चर्पी रहेको छ, ६३१ घरमा कच्ची चर्पी छ । बडा र टोल अनुसार पुरै गाविसको चर्पीको हालको अवस्था अनुसुची मा देखाईएको छ ।

यस गाविसमा १३ गोटा विद्यालय, २ गोटा सेवामुलक कार्यालय हरु र १४ गोटा सामुदायिक भवनहरु अवस्थित छन् । विद्यालय अन्य सरकारि कार्यालयमा शौचालय भएको र अन्यमा नभएको पाइयो साथै भएका शौचालयहरु लैंगिक मैत्रि, वालमैत्रि तथा अपांग मैत्रि नभएको पाइयो । विस्तृत विवरण अनुसुची मा देखाईएको छ । सबै वस्ति स्तरदेखिनै सुरक्षित खानेपानि तथा सरसफाई योजना अनिवार्य लागुगर्नुपर्ने देखियो । पुर्ण सरसफाई उत्प्रेरक उत्पादन गरिएतापनि अनुगमनको अभावमा निश्चिक्य भएको देखियो ।

पूर्ण सरसफाईको अवस्था: जस्ता १०७८ घरधुरी मध्ये सबै घरधुरीमा शौचालय भएकोमा सबै घरपरिबारले चर्पीको नियमित प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ । महत्वपूर्ण अवस्थामा साबुन पानीले हात धुने १००%, घरायसी तहमा पिउनेपानी शुद्धिकरण गरी पिउने १००%, व्यक्तिगत सरसफाई कायम गर्ने १००%, घर भित्र बाहिरका ठोस फोहोर मैला खाडलमा फाल्ने २२३ अर्थात २१%, खेर गएको पानीको उचित व्यवस्थापन गर्ने ०%, भाडा सुकाउने चांग भएको ३८४ अर्थात ३५.६२%, र धुँवा रहित चुल्हो भएको (गोबर र यास, अन्य) ५११ अर्थात ४७.४०% घरधुरी रहेका छन् । यो तथ्यांकले वातावरणीय सरसफाईको मध्यम अवस्था देखाउँछ ।

तालिका ३, सरसफाईको अवस्था

क्र स.	वडा वडा नं १	घरधुरी	सबै घरपरिबारले चर्पीको नियमित प्रयोग गर्ने	महत्वपूर्ण अवस्थामा साबून पानीले हात धुने	घरायसी तहमा पिउनेपानी शुद्धिकरण गरी पिउने	व्यक्तिगत सरसफाई कायम गर्ने	घर भित्र बाहिरका ठोस फोहोर मैला खाडलमा फाल्ने	खेर गएको पानीको उचित व्यवस्थापन गर्ने	भाँडा सुकाउने चाँग भएको	धुंवा रहित चुल्हो भएको (गोबर र्यास,अन्य
१		१२५		१२५	१२५	१२५	१२५	३९	७०	२२
२	वडा नं २	१२६		१२६	१२६	१२६	१२६	२०	४०	८५
३	वडा नं ३	१४४		१४४	१४४	१४४	१४४	०	२२	८९
४	वडा नं ४	१५०		१५०	१५०	१५०	१५०	१०	२०	१२५
५	वडा नं ५	७३		७३	७३	७३	७३	५	८	२८
६	वडा नं ६	८५		८५	८५	८५	८५	१०	२०	५२
७	वडा नं ७	७६		७६	७६	७६	७६	२०	३०	५६
८	वडा नं ८	१९८		१९८	१९८	१९८	१९८	४०	७०	९३
९	वडा नं ९ जम्मा	१०१ १६२		१०१ १६२	१०१	१०१	१०१	९४	९४	४९

१.३ गाविसको संस्थागत अवस्था

यस गाविसमा १उमावि, २ निमावि ९ वटा प्राथमिक विद्यालय साथै १ संस्थागत गरि १४ विद्यालय रहेका छन् भने सेवामूलक कार्यालयहरु उप स्वास्थ्य चौकी १, बाल विकास केन्द्र १, अतिरिक्त हुलाक सेवा कार्यालय १, र गाविसको कार्यालय १ गरि कुल २६ गोटा सरकारी/सामुदायिक संस्थाहरु रहेका छन् ।

१.३.१ उपभोक्ता समिति

यस गाविस भित्र संचालनमा रहेका खानेपानी तथा सरसफाई योजनाहरु मध्ये २ वटामा मात्र उपभोक्ता समिति अस्थित्वमा देखिन्छन् । दुईटा मध्ये पनि एउटा मात्र जिल्ला जलश्रोत समितिमा दर्ता भएको छ भने अर्को दर्ता भएको देखिदैन । त्यसैगरी दुबै उपभोक्ता समितिहरु सकृदय छैनन् । नियमित बैठक र बार्षिक साधारण सभा पनि हुने गरेको छैन । मर्मत सम्भार कोष छैन र मर्मत सम्भार कार्यकर्ता पनि कार्यरत छैनन् ।

२. गाविसको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको अवस्था

२.१ विद्यमान जलश्रोतको परिचय

२.१.१ जलश्रोतहरुको बिल्लेशण र यसका प्रकार

तालिका ४ जलश्रोतहरुको बर्गिकरण गाविस स्तरिय छनौट गरिएको योजनाको आधारमा

वडा नं	मुल	खोल्सी	खोला	नदी	पोखरी	अन्य	जम्मा
१	४	१	०	०			५
२	२	०	०	०			२
३	३	१	०	०			४
४	१	१	२	०			४
५	४	०	०	०			४
६	२	०	०	०			२
७	३	१	०	०			४
८	५	०	०	०			५
९	२	१	०	०			३
जम्मा	२६	५	२	०			३३
प्रतिशत	७८.८%	१५.२%	६%	०			१००%

श्रोतः फिल्ड सर्वेक्षण २०१५

२.१.२ क्षमताको आधारमा मूहानको बर्गिकरण

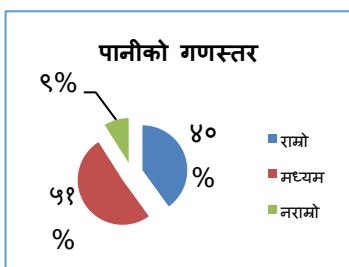
पहिचान भएका श्रोतहरुको क्षमता मापन गरी विश्लेषण गर्दा ६ वटा श्रोतहरुको क्षमता ०.१ लिटर प्रति सेकेण्ड भन्दा कम भएको, ३० वटा श्रोतहरुको क्षमता ०.१ देखि ०.७ लिटर प्रति सेकेण्ड, १४ वटा श्रोतहरुको क्षमता ०.७ देखि १ लिटर प्रति सेकेण्ड र २१ वटा श्रोतको क्षमता १ लिटर प्रति सेकेण्ड भन्दा माथी रहेका छन् ।

तालिका ५ मूहानहरुको बर्गिकरण

Ward No	Yield Range	<0.1 lps	0.1 to 0.5 lps	0.5 to 1.0 lps	more than 1.0 lps	Total
1		0	0	1	4	5
2		2	4	0	1	7
3		2	8	1	1	12
4		0	2	2	2	6
5		0	0	0	2	2
6		1	4	2	3	10
7		0	2	2	3	7
8		0	8	4	5	17
9		1	2	2	0	5
		6	30	14	21	71

२.१.३ गुणस्तरका आधारमा मूहान

प्राविधिक विश्लेषणको धेरै महत्वपूर्ण कार्य पानीको गुणस्तर विश्लेषण गर्नु हो । तर पानीको गुणस्तर विश्लेषण

चित्र- १ पानीको गणस्तर

मुहान अवस्थित रहेको स्थानको अवलोकन, श्रोतको वरिपरि रहेको बन, जंगल, सफाईपन, श्रोतको संरक्षण, हाल पानी उपयोगका चलनहरु, मुहानको वरिपरिका बस्तिहरु, दिसाको कारणबाट प्रदूषण हुनसक्ने संभावना र सडेगलेका सिनो आदिबाट गुणस्तरको विष्लेषण गरिएको छ । पहिचान गरिएका जलश्रोतहरुको गुणस्तर विश्लेषण गर्दा २६ अर्थात ७८.८% पानीका श्रोतहरु राम्रो, ५ अर्थात १५.२% पानीका श्रोतहरु ठीकै (मध्यम) रहेको र वाकी २ अर्थात ६% श्रोतहरु नराम्रो श्रेणीमा रहेका छन् ।

तालिका ६ गुणस्तरको आधारमा जलश्रोतहरुको बर्गिकरण

वडा नं	राम्रो	मध्यम	नराम्रो	धेरै नराम्रो	जम्मा
१	४	१	०	०	५
२	२	०	०	०	२
३	३	१	०	०	४
४	१	१	२	०	४
५	४	०	०	०	४
६	२	०	०	०	२
७	३	१	०	०	४
८	५	०	०	०	५
९	२	१	०	०	३
जम्मा	२६	५	२	०	३३
प्रतिशत	७८.८%	१५.२%	६%	०	१००%

२.१.४ सम्भाव्य उपयोगका आधारमा मूहान

गा वि स मा पहिचान भएका जम्मा ३३ वटा पानीका श्रोतहरु मध्ये धेरै श्रोतहरु विद्यमान खानेपानी योजनाहरुमा प्रयोग भएका देखिन्छन् र केहि श्रोतहरु नयाँ खानेपानी योजनाहरुमा प्रस्तावित गरिएका छन् । अन्य श्रोतहरुको पनि भविष्यमा गएर खानेपानी, सरसफाई, उद्योग, सिंचाई, जलशक्ति, वातावरण तथा पर्यावरण आदिमा सम्भाव्य प्रयोग हुन सक्ने देखिन्छ ।

२.१.५ श्रोतमा विवाद

फिल्ड अध्ययनको समयमा स्थानिय समुदायको सहयोगमा गा वि स भरी जम्मा २७ पानीका श्रोतहरु पहिचान गरिएको थियो । श्रोत पहिचानको समयमा ती श्रोतहरुमा विवाद छ छैन भनि एकिन गरिएको थियो र विवाद कम गर्न योजनाहरुको छनौट गर्दा सहभागितात्मक योजना तर्जुमा प्रकृयालाई द्यान दिइएको थियो ।

हाल कुनै श्रोतहरुमा विवाद नदेखिए पनि भविष्यमा आयोजना निर्माण अथवा संचालन गर्दा श्रोतमा विवाद आएमा स्थानिय समुदायको सहभागितामा गा वि स स्तरमै छलफल गरी विवादको अन्त्य गरिने छ भन्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

२.२ खानेपानी

२.२.१ खानेपानीको विद्यमान अवस्था

यस गाविसका जम्मा १०५५ घरधुरी मध्ये खानेपानी सेवा प्राप्त ७४.२% र सेवाबाट बच्चित घरधुरी २५.८% रहेको छ।

सुबिधास्तर वर्गिकरण गर्दा ६३ गोटा टोल मध्ये ३८ गोटा (५४.२%) टोल का अवस्था राम्रो, ४ गोटा (५.७२%) टोलको अवस्था औसत, ८ गोटा (११.४३%) टोलको अवस्था नराम्रो र बांकी २० गोटा (२८.५७%) टोलको अवस्था धेरै नराम्रो रहेको छ। गुणस्तरको मात्र वर्गिकरण गर्दा ७०% ले संरक्षित श्रोतको, १.४३% ले स्वीकार्य श्रोतको र बांकी २८.५७% ले धेरै असुरक्षित पानी खाने गरेको तथ्यांकले देखाउँछ। धेरै नराम्रो अवस्था रहेका टोलहरूलाई प्राथमिकतामा राखी कार्यक्रम बनाउनु पर्ने देखिन्छ। विस्तृत विवरण अनुसूची-४ मा देखाइएको छ।

यस गाविसका जम्मा १२०० घरधुरी मध्ये खानेपानी सेवा प्राप्त घरधुरी ६१८ अर्थात ५१.५%, र सेवाबाट बच्चित घरधुरी ५८२ अर्थात ४८.५% रहेको छ। यसको विवरण अनुसूची-३ मा दिइएको छ।

तालिका ७ विद्यमानमा खानेपानीको उपलब्धता

वडा नं	जम्मा घरधुरी संख्या	खानेपानी सुबिधा पुगेका घरधुरी संख्या	खानेपानी सुबिधा नपुगेका घरधुरी संख्या
१	१४५	८०	६५
२	१४७	३४	११३
३	१५१	५५	९६
४	१४८	१८	१३०
५	८४	३७	४७
६	१०४	७५	२९
७	७८	८	७०
८	२४६	१६०	८६
९	९७	८६	११
जम्मा	१२००	६१८	५८२
प्रतिशत		५१.५%	४८.५%

श्रोत: फिल्ड सर्भेक्षण २०१५

२.२.२ विद्यमान खानेपानी सुबिधास्तर

विद्यमान खानेपानी सुबिधास्तरको वर्गिकरण गर्दा ६६ वटा टोल मध्ये १८ वटा टोल को अवस्था राम्रो, १८ वटा टोलको अवस्था मध्यम स्तरको, ३६ वटा टोलको अवस्था नराम्रो र ९ वटा टोलको अवस्था धेरै नराम्रो रहेको छ। यी टोलहरूलाई प्राथमिकतामा राखी कार्यक्रम बनाउनु पर्ने देखिन्छ। सुबिधास्तरको वर्गिकरण गर्दा निम्न बमोजिमका सुचकहरू प्रयोग गरिएको छ। विस्तृत विवरण अनुसूची-४ मा देखाइएको छ।

तालिका ८ सेवास्तर विश्लेषण गर्ने सुचकहरू

सेवास्तर	पानी ओसार्न लाग्ने औसत समय (मिनटमा)	परिमाण (लि. /घ्य/दिन)	पानीको गुणस्तर	विश्वसनियता महिना/वर्ष	निरन्तरता (घंटा/दिन)
राम्रो (SL 1)	१५ मिनट सम्म	४५ वा सो भन्दा माथि	प्रदुषित नभएको	१२	६ वा सो भन्दा बढि

(तह २) स्वीकार्य	१६ देखि ३० मिनट सम्म	२५ देखि ४४ लि. सम्म	प्रदुषण हुने सम्भावना भएमा	११	५ देखि ६ घंटा सम्म
(तह ३) नराम्रो	३१ देखि ४५ मि. सम्म	१७ देखि २४ ली. सम्म	प्रदुषण हुने सम्भावना उच्च भएमा	१०	४ देखि ५ घंटा सम्म
(तह ४) धेरै नराम्रो	४५ मि. भन्दा माथि	१५ ली. भन्दा कम	वर्तमानमा प्रदुषण अवस्थामा रहेको	२ महिना भन्दा बढि	४ घंटा भन्दा कम

माथिको सुचकलाई आधार मानी वार्ड वाईज टोलहरुको सुविधास्तर बिश्लेषण गर्दा वडा नं. ८ का टोलहरुमा सबै भन्दा बढी कठिनाई देखिन आउँछ भने त्यसपछिका वडाहरु क्रमशः २,५,६,७,१,३,९कठिनता क्रममा पर्ने आएका छन् । त्यसको विवरण तलको तालिका ८ मा दिइएको छ ।

तालिका ९ खानेपानी सुविधास्तर निर्धारण

वडा नं	टोल संख्या	राम्रो	मध्यम	नराम्रो	धेरै नराम्रो	स्कोर
१	८	३	२	२	१	२
२	८	३	२	०	३	३
३	८	४	१	१	२	२
४	९	५	०	२	२	१
५	६	२	३	१	०	३
६	४	०	३	१	०	३
७	६	०	३	३	०	३
८	११	०	६	३	२	४
९	६	५	०	०	१	१
जम्मा	६६	२२	२०	१३	११	

२.२.३ विद्यमान खानेपानी योजनाहरुको संचालन अवस्था

विद्यमान संचालनमा रहेका २९ वटा योजनाहरु मध्ये १० आयाजनाहरु राम्रोसंग सञ्चालनमा रहेका छन भने ११ वटा योजनाको पुन निर्माण नै गर्नुपर्ने अवस्था देखिन्छ वकि योजनाहरु भौतिक अवस्था सन्तोषजनक भएपनि मर्मत सुधार गर्नुपर्ने देखिन्छ । यि योजनाहरु बाट ६१८ घरधुरी लाभान्वित भएका देखिन्छन् । तर हाल सञ्चालनमा रहेका खानेपानी तथा सरसफाइ योजनाहरु मध्ये कुनैपनि योजनामा उपभोक्ता समितिहरु सकृद छैनन् र मर्मत संभार कार्यकर्ता पनि काम गरिरहेका देखिन्नन् । यी योजनाहरुलाई संचालन र मर्मत गर्न नियमित मर्मत संभार कोष पनि उठ्ने गरेको देखिएन । हाल धेर थोर संचालनमा रहेका देखिएपनि निर्माण भएको २-३ बर्षमै त्यस्को मर्मत गर्नुपर्ने अवस्था देखिनु व्यबस्थापन पक्ष एकदमै कमजोर हुनुले हो । तालिका ९ मा विद्यमान योजनाहरुको भौतिक अवस्था, प्रयोग भएको मुहान उल्लेख छ ।

तालिका ९ विद्यमान खानेपानी योजनाको सेवा क्षेत्र र सहयोगी निकाय

क्र.सं	योजनाको नाम	वडा नं	जम्मा लाभान्वित घर धूरीहरू	योजनाबाट लाभान्वित टोलहरूको नाम	सहयोगी निकाय
१	सिस्तेरिमुल खापा योजना	१	५१	सातविसे	जिल्ला खानेपानि कार्यालय
२	टिपुवा भिर	१	२३	भोर्लैनि	जिखापा
३	आरविसौना	१	१८	ज्यमिरे	जिखापा
४	वुक्खोला	१	३३	रोहोटे, राखोर, वुचाकाम्ला	गाविस
५	जुङ्गेपानि	१	३०	कसेरि, सिमकुना	भु संरक्षण
६	मंगले मुल	९	३२	कोलडाडा, वर्गा	भु संरक्षण
७	धापुंग खापा	९	५१	शेरकापधेरा, आलवोट, काठुङ्ग	बेलफेयर
८	पल्लोवारी खापा	९	७	हिलाखर्क	भु संरक्षण
९	वांगेधारा	९	४	हिलाखर्क	भुसंरक्षण
१०	मटेखोला खापा	२	१३	कजेली, पिंगे	भुसंरक्षण
११	भाप्रेखोला खापा	४	३५	डाडाघर, आर्वाङ्ग, भकुवा	भुसंरक्षण
१२	चिसापानि खापा	३	४४	खुरखुरे, नयाँगाउ, कजेलि	जिखापा
१३	वांगेधारा	३	८९	वलविसौना, खर्क, उपल्लो खुरखुरे, तल्लो खुरखुरे, नयाँगाउ, स्कूल टोल, वानिया टोल, आर्कुल, कजेलि, पिंगे	जिखापा
१४	वाहुन पधेरा	३	२३	खुरखुरे, वालविसौना	जिखापा
१५	आरकुटि खापा	३	४७	आरकुटि, आँखेडाडाटोल, खर्क	जिखापा
१६	सोर्वाङ्ग खापा	३	१३	टुनिवोट, आल्टा	भुसंरक्षण
१७	वांगेधारा खापा	५	५१	सुवारि, उत्तिम, ढुसिं, न्युरा, लाकुरि	जिखापा
१८	वफुवा खापा	५	४०	लाकुरी, पोखरा, न्युरा	आरआरआरएसडिपि
१९	वांगेधारा	७	१५	आरकुलि,	जिखापा
२०	वफुवा खापा	७	७	उलेना	आरआरआरएसडिपि
२१	नाम्ता	७	८	नाम्ता टोल	भुसंरक्षण
२२	वफुवा खापा	८	४२	खानिगाउ, माझगाउ, धामटाङ्ग	आरआरआरएसडिपि
२३	वुक्खोला खापा	६	४६	घामताङ्ग, भाकिपानि	जिडब्लुएस
२४	शिकारिले पानिखाने खापा	६	४६	घामताङ्ग, भाकिपानि	जिडब्लुएस
२५	तल्लो वुकेनि	८	४५	तल्लो वुकेनि, सुकुम्वासि	आरआरआरएसडिपि
२६	उपल्लो वुकेनि	८	५७	फुरदी, विसौना, डाडाटोल	जिविस
२७	उपल्लो फुगदी	८	१५	डाडाटोल, विसौनी टोल	गाविस
२८	भित्रिवन खापा	८	६३	पुटुङ्ग, लोचे	एमडिएम
२९	रातोपानि खापा	८	१९	पुटुङ्ग	भुसंरक्षण

२.२.४ संभाबीत बैकलपिक खानेपानी योजनाहरु

अनुसुचि ८ मा समावेस गरिएको छ ।

२.३ सरसफाई तथा स्वच्छता

२.३.१ गा वि स को सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था

पूर्ण सरसफाइको अवस्था: जम्मा १२०० घरधुरी मध्ये सबै घरधुरीमा शौचालय भएकोमा सबै घरपरिबारले चर्पीको नियमित प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ । महत्वपूर्ण अवस्थामा साबून पानीले हात धुने १००%, घरायसी तहमा पिउनेपानी शुद्धिकरण गरी पिउने १००%, व्यक्तिगत सरसफाइ कायम गर्ने १००%, घर भित्र बाहिरका ठोस फोहोर मैला खाडलमा फाल्ने २२३ अर्थात २१%, खेर गएको पानीको उचित व्यवस्थापन गर्ने ०%, भाडा सुकाउने चांग भएको ३८४ अर्थात ३५.६२%, र धुंवा रहित चुल्हो भएको (गोबर ग्यास, अन्य) ५११ अर्थात ४७.४०% घरधुरी रहेका छन् । यो तथ्यांकले वातावरणीय सरसफाइको मध्यम अवस्था देखाउँछ ।

तालिका १३: वार्डवाइज सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था

वडा	नम्बर घरधुरी संख्या	पर्विक चर्पी घरधुरी	अस्थायि भएका घरधुरी	महित बायोन्यास चर्पी घरधुरी	भाडा माझैन प्लेटफर्म घरधुरी	पानी शुद्धिकरण गरी घरधुरी	हात धुनु भएका घरधुरी	खेर गएको पानी उचित व्यवस्थापन गर्ने घरधुरी	भाडा सुकाउने चाड्ना भएका	फोहोर मैला खाडल भएका
१	१२५	४७	७८	०	०	३९	१२५	७०	२२	१२५
२	१२६	७६	५०	०	०	२०	१२६	४०	८५	१२६
३	१४४	१०५	३९	०	०	०	१४४	२२	८९	१४४
४	१५०	४८	१०२	०	०	१०	१५०	२०	१२५	१५०
५	७३	२५	४८	०	०	५	७३	८	२८	७३
६	८५	१६	७९	०	०	१०	८५	२०	५२	८५
७	७६	२५	५१	०	०	२०	७६	३०	५६	७६
८	१९८	२६	१७२	०	०	४०	१९८	७०	९३	१९८
९	१०१	८९	१२	०	०	९४	१०१	९४	४९	१०१
	१०७८	४५७	६३१	०	०	२३८	१०७८	३७४	५९९	१०७८

२.३.२ सार्वजनिक तथा संस्थागत सौचालय

सबैखाले सार्वजनिक संस्थामा सार्वजनिक सौचालय बनेका देखिए । गा वि स मा अवस्थित सामुदायिक संस्था र वटा सरकारी संस्थामा सौचालयको प्रयोग भएको देखिन्छ । तर सबै सौचालयहरुमा पानीको सुबिधा र साबून पानीले हात धुने व्यवस्था छैन । साथै सबै संस्थागत चर्पीहरु लैंगिक तथा भिन्न क्षेमता मैत्री पनि छैनन् विद्यालय तथा संस्थागत शौचालयको वर्तमान अवस्था

क्र. सं	विद्यालय वा संस्थाकोनाम	शौचालय भएको/नभएको	प्रयोगमा रहेको/नरहेको	पानीको सुविधा भएको	लैंगिक मैत्री भएको
१	पुण्ड्रजन प्रावि सातविसे	भएको	रहेको	भएको	नभएको
२	जनता प्रावि भोर्लेनि	भएको	रहेको	०	नभएको
३	विश्वज्योति प्रावि भाकिपानि	भएको	रहेको	नभएको	नभएको
४	पखेर प्रावि पखेर	भएको	रहेको	भएको	नभएको
५	महेन्द्र रत्न उ.मा.वि. आर्वाग	भएको	रहेको	भएको	नभएको
६	जनप्रिय निमावि खर्क	भएको	रहेको	नभएको	नभएको
७	दुर्गा प्रावि न्युरा टोल	भएको	रहेको	नभएको	नभएको
८	सनसाइन आवासिय प्रावि	भएको	रहेको	नभएको	नभएको
९	महेन्द्ररत्न निमावि थर्पु	भएको	रहेको	नभएको	नभएको
१०	शिवालय प्रावि दुर्दि	भएको	रहेको	नभएको	नभएको
११	जनप्रिय प्रावि बुकेनि	भएको	रहेको	नभएको	नभएको
१२	मण्डलि प्रावि खानिगाउँ	भएको	रहेको	नभएको	नभएको
१३	बरंजा उपस्वास्थ्य चौकि	भएको	रहेको	भएको	नभएको
१४	गाविसको कार्यालय	भएको	रहेको	भएको	भएको
१५	सातविसे वहुउच्चेश्य सामुदायिक भवन	भएको	रहेको	भएको	नभएको
१६	जनज्योति आमासमुह भवन	छैन	छैन	छैन	नभएको
१७	पखेर आमासमुह भवन	छैन	छैन	छैन	नभएको
१८	सरस्वति आमासमुह	छैन	छैन	छैन	नभएको
१९	न्यूस्टार युवाक्लब	छैन	छैन	छैन	नभएको
२०	समाजसेवि आमासमुह	छैन	छैन	छैन	नभएको
२१	मालिका आमासमसह	छैन	छैन	छैन	नभएको
२२	हिमालि आमासमुह	छैन	छैन	नभएको	नभएको
२३	इएसि नर्सरि	छैन	छैन	नभएको	नभएको
२४	थर्पुकोट मन्दिर	छैन	छैन	नभएको	नभएको
२५	चिमखोला आमासमुह	भएको	रहेको	भएको	नभएको
२६	नागरिक सचेतना केन्द्र	भएको	रहेको	भएको	नभएको
	जम्मा	भएको १७	रहेको १७		
		नभएको ९	नरहेको ९		

३. खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता योजना

३.१ प्राक्कथन

गाउँ विकास समिति स्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना ९खम्श्रू ६ब्क्जू एबिल० तयार प्रकृया नेपालको राष्ट्रिय सरसफाई गुरु योजना २०६८ को मर्मअनुसार तय गरिएको छ । यो वास योजना तयार गर्दा मध्य तथा सुदूर पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रमा सञ्चालित ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजनाले विगत वर्षहरूमा गाविस स्तरीय जलस्रोत उपयोग गुरु योजना तयार गर्दाका उत्तम अभ्यास र सिकाइहरूलाई समाविष्ट गरिएको छ । यस्का साथै पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई परियोजना पहिलो चरणमा गाउँ विकास समिति स्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना तयार गर्दा अपनाइएका विधिहरूलाई समेत समावेश गरी तयार गरिएको छ ।

पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई परियोजना दोस्रो चरणले कार्यक्रम लागु भएका गाविसहरूलाई समावेशी तथा वृहत गाविस स्तरीय वास योजना तर्जुमा गर्न सहयोग गर्नका लागि यो गाविस वास योजना तर्जुमा गरिएको छ । यस्को क्षेत्रलाई विस्तार गरी सरसफाइमात्र अथवा खानेपानी योजनामात्र नभइ गाविसको समष्टिगतरूपमा एकिकृत खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना जुन सबै वडाहरू, टोलहरूलाई समेतर मानव अधिकारमा आधारित वास कार्यक्रमलाई ध्यानमा राखेर तयार गरिएको छ । यसमा पानी सुरक्षा योजना, प्रकोप न्यूनीकरण तथा वातावरणीय परिवर्तन जस्ता सवालहरूलाई समेत समावेश गरिएको छ ।

३.२ परिचय

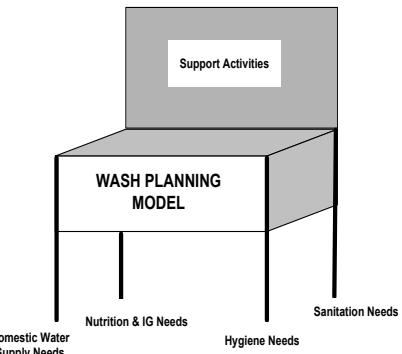
गुणस्तरीय खानेपानी तथा सरसफाईका सुविधाहरू मानिसका अधिकार हुन । खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता क्षेत्रको विकासले व्यक्तिको स्वास्थ्य र स्वस्थ कामदारहरूमा सकारात्मक असर पार्दछ भने अन्य उत्पादनशील क्षेत्रको विकासमा मद्धृत पुऱ्याउँदछ । सुरक्षित खानेपानी र स्वच्छताको रामो बानीले क्रमशः पानीजन्य रोगको नियन्त्रण र उक्त रोगको उपचारका लागि लाग्ने खर्चमा समेत कमी ल्याउँदछ । ग्रामीण क्षेत्रमा धेरैजसो रोगहरू दुषित खानेपानी र न्यून सरसफाईको कारणले गर्दा लाग्ने गर्दछन् ।

ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई नीति २०६२ अनुसार सम्पूर्ण जनतालाई २०१७ ई.सं. सम्ममा खानेपानी र सरसफाईका सुविधा पुऱ्याउने लक्ष्य रहेको छ । खानेपानी र सरसफाईमा नेपाल सरकारका तर्फबाट हुने लगानी तथा पहुँचको लक्ष्य २०१७ प्रमुख रूपमा बीस बर्षे रणनीती र राष्ट्रिय खानेपानी योजना (२०१२-२०१७) द्धारा निर्देशित रहेको छ । स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०७५ ले स्थानीय (अधिकारवाला र कार्यालयहरू) पदाधिकारीहरूलाई बढीभन्दा बढी जिम्मेवारी सुनिष्पिएर विकेन्द्रिकरणलाई अझ बलियो बनाउन खोजेको छ । गाविस वास योजनाले गाविसलाई उक्त लक्ष्य हासिल गर्नको लागि निर्देशन र मार्गदर्शन प्रदान गर्दछ ।

समुदाय, वार्ड, गाविस र जिल्लालाई खुल्ला दिसा मुक्त घोषणा गर्नु वास कार्यक्रमको पहिलो र प्रमुख लक्ष्य हो र उक्त क्षेत्रलाई सरसफाई र स्वच्छताको आनीबानीमा पूर्ण परिवर्तन गराउनु अन्तिम लक्ष्य हो ।

गाविस वास योजना खानेपानी तथा सरसफाईको माग र आपूर्तिको बैज्ञानिक विधि र सामुदायिक सहभागिता द्धारा यसको प्रभावकारी उपयोग गरी खानेपानी योजनाहरूको कार्यान्वयनको आधारमा उत्तम नतिजा प्राप्त गर्नको लागि वनाइने उपयुक्त योजना हो । गाविस वास योजना सहभागितात्मक, तलदेखि माथिल्लो तहसम्म जाने र आंशिक माथिबाट तल झर्ने योजना प्रक्रियाको उपज हो ।

वास योजना साधारण कुर्सी विधिसंग तुलना गरिएको छ, जसमा चारवटा खुट्टाहरु र पछाडिको भागको प्रयोग गरिएको छ । सबै चारवटै खुट्टाहरुको छुट्टाछुट्टै अर्थ र फरक दृष्टिकोण रहेको छ । पहिलो खुट्टाले घरायसी खानेपानी आपूर्तिलाई जनाउँछ भने त्यस्तैगरी दोस्रोले स्वच्छतालाई, तेस्रोले सरसफाईलाई र चौथोले पोषण तथा आयआर्जन लाई जनाउँछ र पछाडिको भागले यसका सहायक क्रियाकलापहरुलाई जनाउँछ ।

३.३ गा वि स वास योजनाको उद्देश्य

चित्र ४. वास योजनाको कुर्सी बिधि

गाविस स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना निर्माणको समग्र उद्देश्य गाउँ विकास समितिलाई स्थानीय स्वायत शासन नियमावली, २०७६ को दफा (६७) अनुरूप प्रत्येक स्थानिय निकायलाई आफ्ल्नो सिमाक्षेत्र भित्र सञ्चालन हुने विकास निर्माण कार्य जनमुखी, सहभागितात्मक, प्रभावकारी, सुव्यबस्थित र दीगो प्रतिफल दिने गरी सञ्चालन गर्न आवधिक गाउँ विकास योजना तयार गरी सोही योजना अन्तरगतका आयोजनाहरुलाई प्राथमिकताको आधारमा गाविसको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तयार गरि कार्यन्वयनमा लैजानु नै हो ।

यसका अतिरिक्त यस कार्यका खास उद्देश्यहरु निम्न वर्णन रहेका छन्:

- १। गाउँ विकास समितिको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको वर्तमान अवस्थाको विश्लेषण गरी सबैका लागि खानेपानी र सरसफाइ सुविधा उपलब्ध गराउन आवश्यक पर्ने स्रोतको पहिचान गर्नु,
- २। गाविस क्षेत्रभित्र सेवाविहीन, सेवा प्राप्त र सुविधा स्तरोन्नती गर्नुपर्ने समुदायको पहिचान गरी प्राथमिकिकरण गर्ने र सोहि वर्मोजिम स्रोतको विनियोजन गर्ने,
- ३। गाविसको पूर्ण सरसफाइको रणनीतिक योजना तर्जुमा गर्ने र सोहि वर्मोजिम कार्यक्रमहरु तय गर्ने,
- ४। जलवायु परिवर्तनबाट खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रमा पर्ने गएका तथा भविष्यमा पर्ने सक्ने असरहरुको वारेमा अद्ययन गरी विपद् जोखिम न्यूनीकरण र जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका क्रियाकलापहरु पहिचान तथा तर्जुमा गर्नु,
- ५। पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ परियोजनाको दोस्रो चरणको अवधारणा वर्मोजिम उक्त गाविसमा परियोजनाको सहयोगको स्तर निर्धारण गरी सोहि वर्मोजिम कार्ययोजना तयार गर्ने कार्यमा सहयोग गर्नु रहेको छ ।

३.४ विधि

गाविस स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना निर्माण कार्यको लागि निम्न वर्मोजिमको बिधि तथा क्रियाकलापहरु गरिएको थियो ।

क्र.सं.	क्रियाकलापको नाम	समयाबधी	कैफियत
१	सहजकर्ताको तालिम तथा विद्यमान खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनाको डेस्क अद्ययन कार्य ।	३ दिन	जिल्ला स्तरमा
२	गाविसस्तरीय अभिमुखिकरण तालिम	१ दिन	गाविस स्तरमा
३	वडास्तरीय अभिमुखिकरण तालिम	९ दिन	वडा स्तरमा
४	महिला र दलितको आत्मविश्वास अभिबृद्धि तालिम	२ दिन	गाविस स्तरमा

५	वाश समन्वय समितिको क्षमता अभिवृद्धिका लागि तालीम संचालन	२ दिन	गाविस स्तरमा
६	सामाजिक तथा प्राविधिक अध्ययन	१८ दिन	गाविस स्तरमा
७	वडास्तरीय आवश्यकता पहिचान, लेखाजोखा तथा वडास्तरीय योजना तर्जुमा	९ दिन	वडा स्तरमा
८	गाविस स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला गोष्ठी	२ दिन	गाविस स्तरमा
९	मस्त्यौदा वाश योजना तयारी तथा लेखन	८ दिन	
१०	गाविस र VWASHCC मा वाश योजना प्रस्तुती तथा पारित र गाउँ परिषदबाट स्वीकृती	१ दिन	गाविस स्तरमा

उपरोक्त क्रियाकलापहरूमध्ये सहजकर्ताको तालिम व्यवस्थापन र प्रतिवेदन लेखन कार्यको संयोजन जिल्ला विकास समितिले गरेको छ भने बांकी क्रियाकलापहरू सहजकर्ताको सहयोगमा गाउँ विकास समिति, VWASHCC र वडा नागरिक मञ्चले आयोजना गरेका थिए ।

समग्र वास योजना कार्यको अगुवाई गाविसले गरेको थियो जसको लागि गाविसलाई आवश्यक सहयोग गर्न जिल्ला विकास समितिले एकजना सामाजिक र एकजना प्राविधिक परामर्शदाता उपलब्ध गराएको थियो ।

३.५ सिमितता

यस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना, जिल्लाको यस क्षेत्रको विकासको निम्नि पूर्णरूपमा सहयोगी रहेपनि यसका आफ्ना केही सीमितताहरू रहनेछन्:

- अपर्फेट आउनसक्ने तत्कालिन आवश्यकताहरूको प्राथमिकिकरण
- पर्याप्त बजेट विनियोजनमा न्यूनता
- प्राथमिक तहको तथ्याङ्कको सहज उपलब्धता
- राजनीतिक स्थिरता एवं स्थानीय सरकार तथा सुशासनको चभाव
- पर्याप्त प्राविधिक तथा प्रशासनिक कर्मचारीको खटनपटन
- भौगोलिक बिकट्टा
- दातृ राष्ट्र तथा संघ, संस्थाहरूको सहयोगको सुनिश्चितता एवं निरन्तरता
- राजनीतिज तथा योजनाकारहरूको दूरविष्टि

३.६ गाविसको पञ्चवर्षीय योजना तर्जुमा

३.६.१ खानेपानी

गाविसस्तरमा तर्जुमा गरी प्राथमिकता क्रम तोकिएका योजनाहरू अन्य सबै ग्रामिणि रहेका छन् भने १ योजना लिफ्ट रहेको छ यसको विस्तृत विवरण तालिकामा देखाईएको छ ।

प्रस्तावित योजनाहरूको प्रक्षेपित जनसंख्या र प्रति व्यक्ति लागतको आधारमा अनुमानित लागत तयार गर्दा यस गाविसको लागि खानेपानीको सेवा पु-याउन मात्र रु ५२२८७००० खर्च लाग्ने देखिन्छ । माथि उल्लेख गरिए अनुसारका खानेपानी योजनाहरू र बांकी चर्पी तिमार्ण गर्नको लागि सम्भावित श्रोतहरू :

- उपभोक्ता स्वयं, स्थानीय समुदाय तथा संघ संस्थाहरू
- गा.वि.स
- जि.वि.स.
- खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय
- अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरू
- दातृ राष्ट्र तथा निकायहरू

अनुसुची-१० मा उल्लेख गरिएका योजनाहरू मध्येबाट गाविसमा गरिएको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता कार्यशालाले निम्नानुसारको प्राथमिकिकरणमा योजनाहरू सञ्चालन गर्ने निर्णय गरेको छ:

प्राथमिकता क्र.सं.	योजनाको नाम	योजनाको प्रकार	वडा नं.	लाभान्वित हुने टोलको नाम	लाभान्वित हुने घरसंख्या	अनुमानित लागत
१	वफुवा खा.पा. तथा सरसफाई योजना	ग्रामिटी	५, ६, ७	वडानं.५, ६, ७का १२ टोल	१८२	६३०९०००
२	वांगेधारा खा.पा. तथा सरसफाई योजना	ग्रामिटी	३, ५, ७, ९	३, ५, ७, ९का ४ वटा टोल	१३३	१७७३०००
३	वाघखोर खा.पा. तथा सरसफाई योजना	ग्रामिटी	७	७ थर्पुटोल	७९	२५९२०००
४	छिसखोला खा.पा. तथा सरसफाई योजना	ग्रामिटी	२	वान्द्रे, पाखुरी र वासटोल	२४	५४६००००
५	भृयाप्रेखोला खा.पा. तथा सरसफाई योजना	ग्रामिटी	४	४ का चारवाटा टोल		१०५३०००
६	भित्रिवन/सुंगर भृण्याउने खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामिटी	८	वडा नं. ८ का ६ वाटा टोल	११३	५४०००००
७	डेगखोला खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामिटी	४	वडा नं. ४ का ३ वटा टोल		१६७४०००
८	सिस्तेरी मुल खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामिटी	१	सातविसे	५१	३३३०००
९	वांगे धारा खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामिटी	९			२५९२०००
१०	सहस्रधारा खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामिटी	७	वडा नं. ७ का ६ वटा टोल	७९	५९४०००
११	जुगेपानि खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामिटी	१	कसेरी, सिमकुना	१८	२४९३०००
१२	आरकुटी खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामिटी	३	वडा नं.३ का ३वटा टोल	७६	५९४०००
१३	वुकखोला खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामिटी	१	१ नं. वडा को ३ वटा टोल	७६	१०८००००
१४	टिपुवाभिर-निखुल खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामिटी	१	भोलेनि	२३	१९७०००
१५	भक्तिथान खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामिटी	२	पखेर	६०	७५६०००
१६	भट्टेखोला खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामिटी	२	कजेली, पिंगे	१३	११५२०००
१७	चाउरेखोला तथा मैरिकुना खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामिटी	९	वर्गा	३५	२६१०००
१८	दुइपाते खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामिटी	२	दुइपाते, जल्केनि	११	९९००००
१९	चिसापानि खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामिटी	३	तोरिडाडा, खर्क	४०	९५४०००

२०	रोटे खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामीषी	५,६	प्रवडाका ६टोल र ९ का २ टोल	१३७	३९६०००
२१	वाहनपधेरा खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामीषी	३	खुरखुरे, वाहनपधेरा	२२	२७६३०००
२२	आरकुटी कालोदुंगा खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामीषी	३	३ नं. वडा का ४वटा टोल	५१	४८६००००
२३	मजवा खा.पा. तथा स.स. योजना	लिफ्टिंग	४	४नं. वडाका सवै घरधुरी	१४८	४५९०००
२४	सकेल डाडा खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामीषी	४	सकेलडाडा	१४	
२५	सेलसेले खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामीषी	४	डाडाघर, डोलघर	१४८	९९०००
२६	सिलमपाखा खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामीषी	५	दुसाड टोल	३	१९३५०००
२७	फुरदी खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामीषी	७	७नं. वडाको ४ वटा टोल	४९	
२८	कप्ती खोला	ग्रामीषी	७	७ नं. का ४ वटा टोल	४९	४९५०००
२९	विसौना सानो दुंगा खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामीषी	८	विसौनाटोल	१५	१०८००००
३०	लामपाटा खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामीषी	८	लामपाटा टोल	३३	३९६०००
३१	तार्पोहाल्ले खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामीषी	८	करपटोल	१२	११७९०००
३२	रातोपानि खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामीषी	८	सोलधारा, डोठो	३६	५९४०००
३३	आरविसौना खा.पा. तथा स.स. योजना	ग्रामीषी	१	ज्यामिरे	१८	५९४०००
						५२२८७०००

३.६.२ सरसफाई तथा स्वच्छता कार्य योजना

खुल्ला दिसामुक्त घोषणाको प्रतिफललाई दिगो र निरन्तर रूपमा अगाडि बढाई आधारभूत सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्थामा सुधार गर्नु अबको मुख्य दायित्व हुन आर्तछ । घोषणाको समयसम्म आउँदा गर्ने इच्छा भएपनि गर्ने बाँकी रहेको, सुधार गर्नुपर्ने महशुस भएका पक्षहरू, थप गर्नुपर्ने तथा स्तरीकरण गर्नुपर्ने कुरा थाति रहेका हुन्छन् । खुल्ला दिसामुक्त घोषणा पछिको सुविधामा पहुँच तथा पूर्ण सरसफाई अभियानलाई समयमै सफल बनाउने चाहना गाविसको रहेको छ । गाविसको सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था पहिचान, योजना तर्जुमा, स्रोत साधनको परिचालन, प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी छिटो भन्दा छिटो सफलता हासिल गर्नका लागि गाविस स्तरीय पूर्ण सरसफाई योजनाको आवश्यकता महशुस गरी निम्नानुसारका कृयाकलापहरू सम्पन्न गर्ने योजना तयार गरिएको छ ।

१) पूर्ण सरसफाईको लागि आवश्यक पर्ने विवरणहरू वडागत रूपमा वि.सं. २०७२ मंशिर मसान्त सम्ममा पुरा गर्ने

।

- २) वि.स. २०७२ चैत्र मसान्त सम्ममा गाविसलाइ नै पूर्ण सरसफाइ तथा आनीवानी परिवर्तन भएको घोषणा गरिने छ ।
- ३) गा वि स भित्र रहेका सबै सामाजिक संघ संस्थाहरु, विद्यालयहरु तथा सार्वजनिक स्थलहरुमा चर्पीको निर्माण र ब्यबस्थापन गर्ने ।
- ४) गाविसमा भएका सार्वजनिक, संस्थागत तथा विद्यालय शौचालयहरुलाई स्थायी र स्वच्छ बनाउन शौचालय संचालन तथा मर्मतका लागि बिशेष कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने । साथै घरायसी शौचालयको अवस्था नियमित रूपमा सुधार गर्ने ।
- ५) गाँड वस्ती, टोल, वडा, विद्यालयहरुले पूर्ण सरसफाइ अभियान सफल पार्ने कार्य योजना सहित सक्रिय रूपमा संलग्न हुने र साथै भिवाससिसिको निर्णयलाई कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारी वहन गर्ने ।
- ६) गाविसमा संचालन गरिने सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी क्रियाकलापहरु एकिकृत रूपमा संचालन गर्ने सबै सरोकारावालाहरु वीच समन्वय कायम राख्ने ।
- ७) गाविस स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति (भिवाससिसि) को नाममा गाविसमा सरसफाइ कोष स्थापना गर्ने र कोष परिचालन गरि एकिकृत रूपमा कार्यक्रम संचालन गर्ने । यसको लागि प्रत्येक वर्ष कुन कुन संघ संस्थाले कति रकम विनियोजित गर्ने भन्ने कुरा भिवाससिसि र सरोकारावालाहरुको भेलावाट निर्णय गर्ने ।
- ८) सरसफाइ तथा स्वच्छता र शौचालय सम्बन्धी सामागी सजिलैसँगै समयमै सस्तो र विकल्प सहित प्राप्त गर्न व्यवसायीहरुसँग सहकार्य गर्ने । गाविस हाताभित्रै प्यान, पाइप, सिमेन्ट, रड, हिंपक, ब्रस, सावुन, टुथपेष्ट, काइयो, नेल कटर उपलब्धताको व्यवस्था गर्ने त्यस्तैगरि सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी स्रोत व्यक्ति, चर्पी निर्माण, रिड. तथा प्यान बनाउने मिस्त्री तयार गर्ने ।
- ९) भिवाससिसिसँग समन्वय गरि सम्बन्धी वडाका वडा नागरिक मञ्चले हरेक घरको सम्पूर्ण नामावली अभिलेख राखी सरसफाइ कार्ड वितरण गर्ने । पुर्ण सरसफाइ भएपछि पूर्ण सरसफाइको प्रमाणीकरण गर्न स्टीकर टास्ने । गा. वि. स.मा कुनैपनि किसिमको सेवा सुविधा र सिफारिस लिन आँदा घरमा पूर्ण सरसफाइको सूचक पुरा भए नभए वा कति वटा पुरा भएको जनाकारी लिने । तोकिएको समयसम्म पुरा भएको प्रमाण पेश नगर्ने घरधुरीहरुलाई गा.वि.स. वाट दिईने सेवा सुविधा तथा सिफारिसको सन्दर्भमा नियमित गर्ने ।
- १०) स्वास्थ्य चौकिमा सरसफाइ डेस्क स्थापना गर्ने र सेवा लिन आउने विरामी तथा उसको साथमा आउने परिवारका सदस्यलाई पूर्ण सरसफाइ सम्बन्धी जानकारी दिने र साथै प्रत्येक विद्यालयहरुमा सरसफाइ नमूना टेबल राखी सचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।
- ११) पूर्ण सरसफाइ घोषणाको लागि गाँड, टोल, वडाहरु वीच प्रतिस्पर्दा गराउने र घोषणा गरेको आधारमा प्रोत्साहनको व्यवस्था गर्ने । त्यस्तैगरि गा वि स स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिको निर्णयानुसार अन्य पुरस्कार तथा प्रोत्साहन दिनुपर्ने व्यक्ति, संस्था वा समूह पहिचान गरि पुरस्कृत गर्ने ।

३.६.३ अनुगमन र मूल्यांकन:

गाविसमा पूर्ण सरसफाइको अभियान प्रभावकारी रूपले संचालन तथा सफल बनाउन जिल्ला तह, गाविस तह, वडा तह र स्थानीय समुदायहरुको तहवाट अनुगमन गरिने छ । गाँड स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिले आबश्यकतानुसार तहगत अनुगमन तथा मूल्यांकन समिति बनाउने छ र सो समितिले नियमित अनुगमन गर्ने छ । अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्नका लागि विधिहरु निर्धारण गरि व्यक्तिगत, घरायसी तथा संस्थागत तहमा पूर्ण सरसफाइका सूचकहरु पुरा भए नभएको अनुगमन गर्ने छ ।

३.६.४ पूर्ण सरसफाइ पश्चातको क्रियाकलापहरु:

खुल्ला दिसामुक्त घोषणा पश्चातको लक्ष घोषणालाई दीगो बनाउने र पूर्ण सरसफाइ तथा आनीवानी परिवर्तनको अभियानलाई तीव्रता दिइ पूर्ण सरसफाइयुक्त क्षेत्र बनाउनु हो । पूर्ण सरसफाइ तथा आनीवानी परिवर्तन क्षेत्र

घोषणा पश्चात पनि सरसफाइ तथा स्वच्छताको अभियान सम्पन्न भएको हुदैन । तसर्थ पूर्ण सरसफाइलाई दीगोपना र घोषणा गर्दा सूचकको रूपमा नभएको अन्य सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्रियाकलापलाई समेट्दै वातावरण मैत्री सरसफाइ तथा स्वच्छता र अर्थ शहरमुखी बिशेषताका सरसफाइ तथा स्वच्छताको अभियानलाई निरन्तरता दिनुपर्छ ।

यसको लागि शौचालयको स्तरीकरण तथा प्रयोगकर्ता मैत्री, भान्साको फोहोरवाट आफैले मल वनाउने, प्लाष्टिकलाई छुट्टै जम्मा गरी बिक्री वा निर्धारित स्थलमा जम्मा गर्ने, बैकल्पीक उर्जाको प्रयोग, फोहोर मैला व्यवस्थापन, खानेपानीको मुहान संरक्षण, पानीको गुणस्तर परिक्षण, पोखरीहरूको संरक्षण, प्लाष्टिक झोला निषेध, स्यानिटरी ल्याण्डफिल्ड साइट, स्थानीयस्तरमै सरसफाइ सामाग्रीको व्यवस्थापन, ढलको व्यबस्था, नियमित बजेट र संस्थागत क्रियाकलाप आदि क्रियाकलापहरु अगाडि बढाइने छ ।

३.६.५ जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा विपद जोखिम न्यूनिकरण कार्य योजना

गाविस भित्र समग्रमा जोखिम सम्बन्धी सिकाई र पहिचान निम्नानुसार पाइएको छ:

वरंजा गाविस भित्र समग्रमा जोखिम सम्बन्धी सिकाई र पहिचान निम्नानुसार पाइएको छ:

वडा नं.	वर्ष	जोखिम	स्थानीय समुदाय तथा वातावरणीय सेवाहरूमा जोखिमबाट परेको असर	स्थानीयको दृष्टिकोण तथा बुझाई
१	२०६८	बाढी पहिरो	पानीको मुल बगाएको	रिचार्ज पोण्ड बनाउने, वृक्षारोपण, पुराना पोखरी संरक्षण
२	२०६७	बाढी पहिरो	पानीको मुल र पाइपलाइन बगाएको	वृक्षारोपण, तार जाली लगाउने
३	२०६६	पहिरो	पंधेरो, कुवा, घर, गाईवस्तु, गोठ, कुलो बगाएको	वृक्षारोपण, जथाभावी भल नतर्काउने, ढल निकास मिलाउनुपर्ने
४	२०७०	चट्याङ्ग	पानी तान्त समस्या	
५	२०६०	पहिरो	पंधेरो पुरिएको	रिचार्ज पोण्ड बनाउने, वृक्षारोपण, पुराना पोखरी संरक्षण
६	२०६५	पहिरो	पहिरोले गर्दा पानी लिन्जान अप्ठेरो	वृक्षारोपण, तार जाली लगाउने

यस गाविसमा विपद जोखिम न्यूनिकरण को लागि निम्न क्रियाकलापहरु संचालन गर्ने कार्यक्रम रहेकोछ:

क्र.सं.	जोखिम	न्यूनिकरणका उपायहरू	वडा नं.	स्थान (ठाउं)
१	बाढी पहिरो	तार जाली लगाउने, जङ्गल फंडानी रोक्ने	५	अर्चले
२	पानीको मुहान सुक्दै गएको	पुरानो पोखरी संरक्षण	२, ३	जुकेपोखरी
३	पानीको मुहान सुक्दै गएको	पुरानो पोखरी संरक्षण	६	बेसारे डांडा
४	पानीको मुहान सुक्दै गएको	पुरानो पोखरी संरक्षण	७	नयां छापपोखरी

५	पहिरो	पानी टंकी वरिपरी तारजाली लगाई पानीपोखरीको संरक्षण गर्नुपर्ने	७	मकैम्रो
६	पानीको मुहान सुक्दै गएको	उपयुक्त ठाउँहरूमा पुनःभरण पोखरीहरू निर्माण गर्नुपर्ने	१, ४, ८, ९	पुरानापोखरी, डांडाको टुप्पो
७	बाढी पहिरो	पानीको मुल संरक्षण गर्न भल तर्काउने र जङ्गल फंडानी रोक्नुपर्ने	१	सेराबेसी
८	पहिरो, प्राकृतिक प्रकोप	विकास निर्माणको काम गर्दा दिग्गो विकासको अवधारणा अनुसार खानेपानीको मुल संरक्षणमा विशेष ध्यान दिनुपर्ने ।	१-९	सबै वडाका पानीका मुहानहरू

तालिका गा वि स को एक बर्ष कार्य योजना

प्राथमिककरण	कार्यकलाप	वर्ता	क्रमिक योजनाको	विकास लाभान्वित	घरधरी	अनमानित लागत	बर्ष	सहयोगी निकाय	
								आन्तरिक	बाह्य
१	वफुवा खा.पा. तथा सरसफाई योजना	५, ६, ७	ग्राभिटि	१८२	६३०९०००	०७२।७ ३			
२	वांगेधारा खा.पा. तथा सरसफाई योजना	३, ५, ७ , ९	ग्राभिटि	१३३	१७७३०००	०७२।७ ३			
३	वाघखोर खा.पा. तथा सरसफाई योजना	७	ग्राभिटि	७९	२५९२०००	०७२।७ ३			
४	छिसखोला खा.पा. तथा सरसफाई योजना	८	ग्राभिटि	२४	५४६००० ०	०७२।७ ३			
५	भ्र्याप्रेखोला खा.पा. तथा सरसफाई योजना		ग्राभिटि	७६	१०५३०००	०७२।७ ३			

३.६.६ संभावित सहयोगी निकायहरू

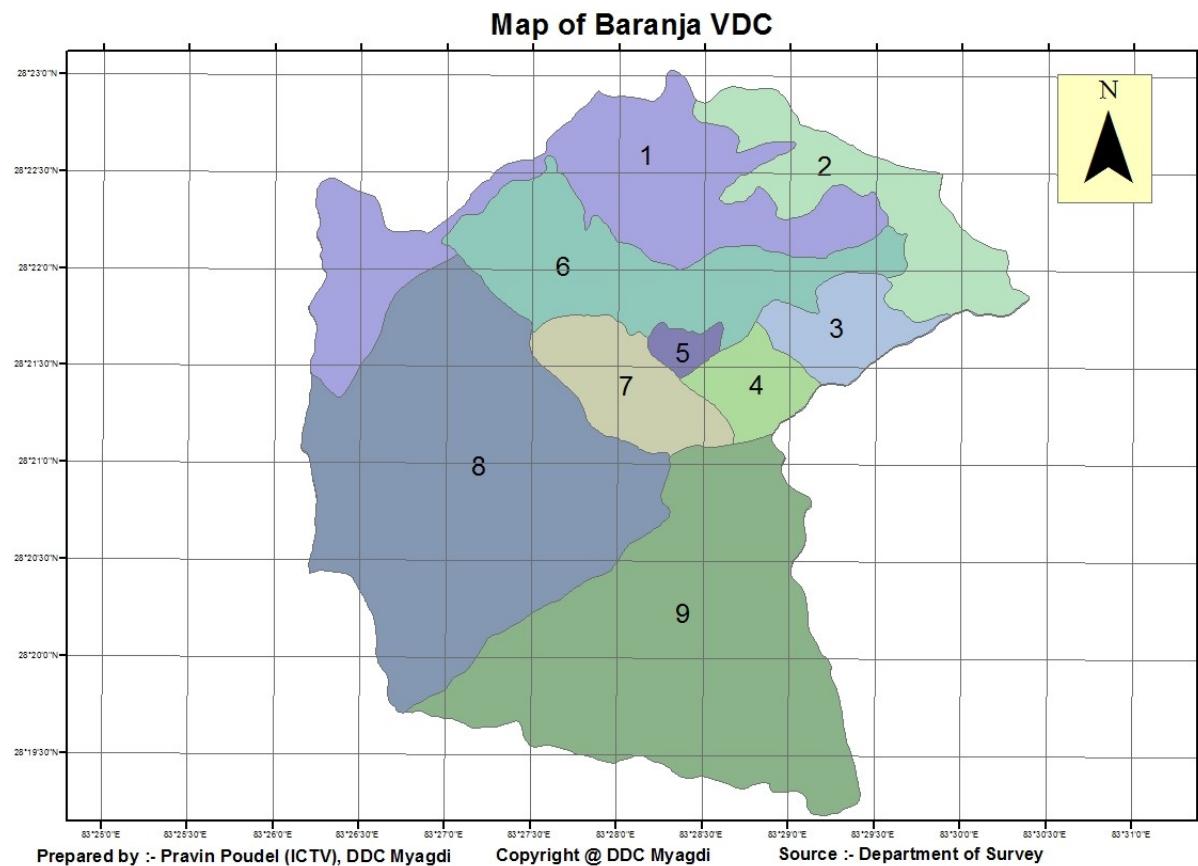
गा वि स मा प्रस्तावित खानेपानी योजनाहरू र बांकी चर्पी निर्माण गर्नको लागि गाविसको आफ्नै श्रोत मात्रले सम्भव नहुन सक्छ, त्यस्का लागि बाह्य सहयोगी निकायहरूको खोजी तथा पहिचान गर्न जरूरी हुने भएकोले त्यस्ता केही सम्भावित सहयोगी निकायहरू तल उल्लेख गरिएको छ ।

- पश्चिम नेपाल ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाई परियोजना ।
- जिल्ला विकास समिति, म्यागदी ।
- खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय ।
- जिल्ला भुसंरक्षण कार्यालय ।
- अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरू ।
- दातृ राष्ट्र तथा निकायहरू ।
- रेडक्रस

- स्थानिय गैरसरकारी संस्थाहरु
- वन उपभोक्ता समिति

अनुसूचीहरू

अनुसूची-१: गाविसको नक्सा

अनुसूची-२: खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता योजना

गाउँ विकास समिति स्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना ९ख्मूरू द्व्यक्ति एबिल० तयार प्रकृया नेपालको राष्ट्रिय सरसफाई गुरु योजना २०६८ को मर्मअनुसार तय गरिएको छ । यो वास योजना तयार गर्दा मध्य तथा सुदूर पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रमा सञ्चालित ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजनाले विगत वर्षहरूमा गाविस स्तरीय जलस्रोत उपयोग गुरु योजना तयार गर्दाका उत्तम अभ्यास र सिकाइहरूलाई समाविष्ट गरिएको छ । यस्का साथै पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई परियोजना पहिलो चरणमा गाउँ विकास समिति स्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना तयार गर्दा अपनाइएका विधिहरूलाई समेत समावेश गरी तयार गरिएको छ ।

पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई परियोजना दोस्रो चरणले कार्यक्रम लागु भएका गाविसहरूलाई समावेशी तथा वृहत गाविस स्तरीय वास योजना तर्जुमा गर्न सहयोग गर्नेका लागि यो ‘गाविस वास योजना तर्जुमा’ तयार गरिएको छ । यस्को क्षेत्रलाई विस्तार गरी सरसफाईमात्र अथवा खानेपानी योजनामात्र नभइ गाविसको समष्टिगतरूपमा एकिकृत खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना जुन सबै वडाहरू, टोलहरूलाई समेटेर मानव अधिकारमा आधारित वास कार्यक्रमलाई ध्यानमा राखेर तयार गरिएको छ । यसमा पानी सुरक्षा योजना, प्रकोप न्यूनीकरण तथा वातावरणीय परिवर्तन जस्ता सवालहरूलाई समेत समावेश गरिएको छ ।

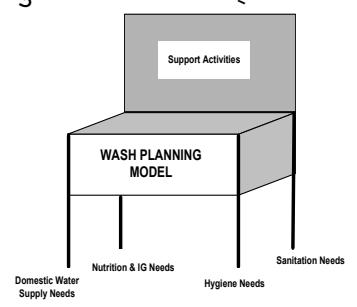
परिचय

गुणस्तरीय खानेपानी तथा सरसफाईका सुविधाहरू मानिसका अधिकार हुन । खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता क्षेत्रको विकासले व्यक्तिको स्वास्थ्य र स्वस्थ कामदारहरूमा सकागत्मक असर पार्दछ भने अन्य उत्पादनशील क्षेत्रको विकासमा मद्धथ पुऱ्याउँदछ । सुरक्षित खानेपानी र स्वच्छताको रामो बानीले क्रमशः पानीजन्य रोगको नियन्त्रण र उक्त रोगको उपचारका लागि लाग्ने खर्चमा समेत कमी ल्याउँदछ । ग्रामीण क्षेत्रमा धेरैजसो रोगहरू दुषित खानेपानी र न्यून सरसफाईको कारणले गर्दा लाग्ने गर्दछन् ।

ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई नीति २०६२ अनुसार सम्पूर्ण जनतालाई २०१७ ई.सं. सम्ममा खानेपानी र सरसफाईका सुविधा पुऱ्याउने लक्ष्य रहेको छ । खानेपानी र सरसफाईमा नेपाल सरकारका तर्फबाट हुने लगानी तथा पहुँचको लक्ष्य २०१७ प्रमुख रूपमा बीस बर्षे रणनीती र राष्ट्रिय खानेपानी योजना (२०१२-२०१७) द्वारा निर्देशित रहेको छ । स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०७५ ले स्थानीय (अधिकारवाला र कार्यालयहरू) पदाधिकारीहरूलाई बढीभन्दा बढी जिम्मेवारी सुनिष्पिएर विकेन्द्रिकरणलाई अझ बलियो बनाउन खोजेको छ । गाविस वास योजनाले गाविसलाई उक्त लक्ष्य हासिल गर्नेको लागि निर्देशन र मार्गदर्शन प्रदान गर्दछ ।

समुदाय, वार्ड, गाविस र जिल्लालाई खुल्ला दिसा मुक्त घोषणा गर्नु वास कार्यक्रमको पहिलो र प्रमुख लक्ष्य हो र उक्त क्षेत्रलाई सरसफाई र स्वच्छताको आनीबानीमा पूर्ण परिवर्तन गराउनु अन्तिम लक्ष्य हो ।

गाविस वास योजना खानेपानी तथा सरसफाईको माग र आपूर्तिको बैज्ञानिक विधि र सामुदायिक सहभागिता द्वारा यसको प्रभावकारी उपयोग गरी खानेपानी योजनाहरूको कार्यान्वयनको आधारमा उत्तम नतिजा प्राप्त गर्नेको लागि वनाइने उपयुक्त योजना हो । गाविस वास योजना सहभागितात्मक, तलदेखि माथिल्लो तहसम्म जाने र आंशिक माथिबाट तल झार्ने योजना प्रक्रियाको उपज हो । वास योजना साधारण कुर्सी विधिसंग तुलना गरिएको छ, जसमा चारवटा खुट्टाहरू र पछाडिको भागको प्रयोग गरिएको छ । सबै चारवटै खुट्टाहरूको छुट्टाछुट्टै अर्थ र फरक दृष्टिकोण रहेको छ । पहिलो खुट्टाले घरायसी खानेपानी आपूर्तिलाई जनाउँछ भने त्यस्तैगरी दोस्रोले स्वच्छतालाई, तेस्रोले सरसफाईलाई र चौथोले पोषण तथा आयआर्जन लाई जनाउँछ र पछाडिको भागले यसका सहायक क्रियाकलापहरूलाई जनाउँछ ।

अनुसूचि-३, घरधुरी तथा जनसंख्या
क) प्रत्येक वडाको जातिगत जनसंख्याको विवरण

वडा नं	झेत्र	तेवार	राई	मगर	ब्राह्मण	विक.	थकालि	गिरी	दमाई	छन्ताल	तामाङ	किसत	घाँटि	मल्ल	जम्मा
१	४४	०	१२	१९	६	२६	०	०	४	०	०	०	०	०	१११
२	३६	०	०	६२	७	९	१	०	०	०	०	०	०	०	११५
३	३३	०	६०	१७	१६	०	०	११	०	०	०	०	०	०	१३७
४	६८	५	२	३६	१६	२७	०	०	०	०	०	०	०	०	१५४
५	१०	८	०	२७	१८	०	७	०	०	०	०	०	०	०	७०
६	०	२	०	४१	१	१९	४	०	०	२७	०	०	०	०	१४
७	०	०	०	३४	९	२२	१	०	०	०	१	१	४	१	७३
८	५	२	०	१२४	२२	३९	०	२	०	०	१	०	०	०	१९५
९	३	१	०	१०	०	११	०	०	०	१	०	०	०	०	१०६
जम्मा	१९९	१८	१४	४९३	९६	१६९	१३	२	१५	२८	१	२	४	१	१०५५

ख)

गाविसको जनसंख्या

वडा नं	घरधुरी	घरधुरी सर्वेक्षण अनुसार		
		जम्मा	पुरुष	महिला
१	१११	६७६	३३८	३३८
२	११५	६०६	३११	२९५
३	१३७	७८०	४०५	३७५
४	१५४	९७८	५७६	५०२
५	७०	४३६	२२५	२११
६	१४	५८३	२९२	२९१
७	७३	४११	२२४	२१७
८	१९५	११५७	५८७	५७०
९	१०६	६९२	३३६	३५६
जम्मा	१०५५	६३४९	३१९४	३१५५
	प्रतिशतमा		४९.९५	५०.०५
	औसत प्रति घरधुरी जनसंख्या			६.०२

ग) टोलअनुसार तथ्यांक

क्र स.	टोलको नाम	घरधुरी	महिला	पुरुष	जम्मा	कैफियत
वडा नं १						
	भोर्लेनी	१७	६०	५९	११९	
	राहुखोर	४	१३	१५	२८	
	लुहुचा	११	३१	३३	६४	
	कागलाक	१२	५७	४३	१००	
	टोड्के	३	७	१२	१९	
	रोहोटे	५	८	१२	२०	
	सातविसे	४५	११९	१२५	२४४	
	ज्यामीरे	१४	४३	३९	८२	
जम्मा		१११	३३८	३३८	६७६	
वडा नं २						
	पखेर	६४	१६५	१७९	३४४	
	पिंगेडाडा	१२	३३	२७	६०	
	बनाहा	१२	३७	३८	७५	
	उजेलीगैहा	९	१७	२३	४०	
	तल्लो वान्धे	१८	४३	४४	८७	
	जम्मा	११५	२९५	३११	६०६	
वडा नं ३						
१	वाखु	१२	२४६	२७३	५१९	
२	कजेलीगैहा	३	८	६	१४	
३	आरकुटि	२६	७३	७८	१५१	
४	नयागाउ	४	७	१३	२०	
५	जोइपोखरा	१	२	३	५	
६	हासेडाडा	७	२३	१६	३९	
७	डांगेडाडा	२	११	११	२२	
८	कोलवोट	२	५	५	१०	
	जम्मा	१३७	३७५	४०५	७८०	
वडा नं ४						
१	दरमुनी	३४	११४	१०३	२१७	
२	अरवाड	३९	११८	१२१	२३९	
३	मौरेति	२१	६२	५९	१२१	
४	डिलघर	६	२१	२४	४५	
५	दोप्ता	४	१४	१३	२९	
	डाडाघर	६	२०	१८	३८	
	प्याला	१०	४२	४३	८५	

	आरकुटी	३	७	८	१५	
	राक्षगोडा	१	४	४	८	
	भकुवा	७	२०	१९	३९	
	दह	१३	३९	३४	७३	
	चिलाउने विसौनि	१	३	१	४	
	सकेलडाडा	३	६	८	१४	
	ओजिया	२	१८	१०	२८	
	गैहाघर	२	८	५	१३	
	वाटोघर	२	४	६	१०	
	जम्मा	१५४	५०२	४७६	१७८	
वडा नं ५						
	धोडसाड	४४	१२६	१३७	२६३	
	वाहुनपधेरा	२२	७३	६९	१४२	
	पोखरागैहा	४	१२	१९	३१	
	जम्मा	७०	२११	२२५	४३६	
वडानं. ६						
	खानिगाँउ	४३	१३७	११९	२५६	
	घामताड	८	२४	२५	४९	
	माझगाउँ	१४	४२	५५	९७	
	नयाँगाउ	२	४	६	१०	
	झाकिपानि	२७	८४	८७	१७१	
	जम्मा	९४	२९१	२९२	५८३	
वडा नं ७						
१	थर्पुगाउँ	२१	५५	६१	११६	
२	आरकुटी	१०	३३	३६	६९	
३	नमुवा	५	१२	१५	२७	
४	लाँकुरी	१	४	३	७	
५	धप्पु	१	२	३	५	
६	कुरपधेरा	४	१५	१३	२८	
७	आर्मुत्याड	१४	४३	४२	८५	
८	भ्याडगा	५	१६	१९	३५	
९	कुलेना	५	१५	२१	३६	
१०	छारखोला	२	४	१	५	
११	घामताड	१	७	३	१०	
१२	वाटोमुनि	१	३	२	५	
१३	नाम्ता	३	८	५	१३	
	जम्मा	७३	२१७	२२४	४११	

वडा नं ८						
१	वुकेनि	८३	२६६	२६४	५३०	
२	भित्रिवन	११२	३०४	३२३	६२७	
	जम्मा	१९५	५७०	५८७	११५७	
वडा नं ९						
	एकपाटे	४	९	१२	२१	
	डिलघर	४	१२	१५	२७	
	राक्षगौडा	१	३	३	६	
	चम्बेडाडा	३	७	७	१४	
	वर्गा	१४	४९	४३	९२	
	काफलडाडा	४	१४	१३	२७	
	खोला	५	१२	१४	२६	
	धापु	३४	१२१	१०५	२२६	
	आहालवोट	३	११	१३	२४	
	महेस	१८	६८	६०	१२८	
	लिस्ने	२	७	७	१४	
	पाखाघर	१	२	२	४	
	काथुड	२	४	५	९	
	शेरकापधेरा	५	१३	२०	३३	
	कोलडाडा	४	१५	११	२६	
	घाँसेखोरिया	२	९	६	१५	
	जम्मा	१०६	३५६	३३६	६९२	
	कूल जम्मा	१०५५	३१५५	३१९४	६३४९	

अनुसूचि ४: विद्यालय तथा उपलब्ध सुविधा

Sn	Name of School	Level	Water Supply Facility	Is WS adequate (Yes/No)	Waste Pit (Yes/No)	Drainage (Yes/No)	Toilet Situation	Gender Sensitive	Water Available inside the toilet	Soap available inside the toilet	size and number of toilet adequate ?
1	Shree Pundyajan P.S	Primary	yes	no	no	no	good	no	yes	no	no
2	Shree Janata PS	Primary	no	no	no	no	satisfaction	no	no	no	no
3	Shree Bishojyoti PS	Primary	yes	no	no	yes	good	no	no	no	no
4	Shree Araniko PS	Primary	yes	yes	yes	yes	good	yes	yes	yes	yes
5	Shree Pakher PS	Primary	yes	no	no	no	satisfaction	no	no	no	no
6	Shree Mahendraratna HS	Higher secondary	yes	no	yes	no	satisfaction	no	no	no	no
7	Shree Janapraya	LS	no	no	no	no	poor	no	no	no	no
8	Shree Durga Ps	Primary	no	no	no	no	satisfaction	no	no	no	no
9	Shree Sunsine BS	Primary	no	no	no	no	satisfaction	no	no	no	no
10	Shree Mandali pS	Primary	no	no	yes	no	poor	no	no	no	no
11	Shree Sivalaya PS	Primary	no	no	no	no	poor	no	no	no	no
12	Shree Janapraya	Primary	yes	yes	yes	yes	good	no	yes	no	no
13	Shree Mahendraratna	Primary	no	no	no	no	poor	no	no	no	no
14	Shree Bishojyoti PS		6	yes	yes	yes	satisfaction	no	no	no	no
Total											

अनुसुचि ५: संस्थागत अवस्था तथा उपलब्ध सुविधा

Sn	Name of Institution	Ward No	Village Name	Type of Institution	Own Building (Yes/No)	Water Facility (Yes/No)	WS functioning (Yes/No)	is Water adequate (Yes/No)	Toilet (Yes/No)	Toilet Use (Yes/No)	Waste Disposal Management
1	VDC Office	5	aranja	GOV.	yes	No	No	No	Yes	Yes	No
2	Citizen Awaeess Center - 8		„ „	DDC	No	No	No	No	Yes	Yes	No
3	Sub Health post	5	„ „	Gov.	Yes	Yes	No	No	Yes	Yes	Yes
4	Tharpukot mandir	6	Baranja	CBOs	yes	no	no	no	no	no	no
5	Chimkhola women group	6	Baranja	CBOs	yes	Yes	No	No	no	no	No
6	IAC nurssary	7	Baranja	CBOs	yes	No	No	No	no	no	No
7	Himali women grou[	7	Baranja	CBOs	yes	No	No	No	no	no	No
8	Malika women group	5	Baranja	CBOs	yes	No	No	No	no	no	No
9	Samajsebi women gorup	3	Baranja	CBOs	yes	No	No	No	no	no	No
10	Newstar youth club	3	Baranja	CBOs	yes	No	No	No	no	no	No
11	Sarswati women grupup	4	Baranja	CBOs	yes	No	No	No	no	no	No
12	Pakher women group	2	Baranja	CBOs	yes	No	No	No	no	no	Yes
13	Janajyoti women group	9	Baranja	CBOs	yes	No	No	No	no	no	No
14	Satbesi bahuudhasaya bhaban	1	Baranja	CBOs	yes	Yes	yes	yes	Yes	Yes	Yes

अनुसुचि ६: स्वास्थ्य संस्थाको संस्थागत अवस्था तथा उपलब्ध सुविधा

सेवा	लक्ष	उपलब्ध	अधिल्लो वर्षको प्रगति	गत वर्षसंग फरक
खोप	१०७			
वि सि जि		९१	८६	५
दादुरा		८८	७९	९
डि पि टि तेस्रो		८४	९९	१५
पोषण	४९९			
सि डि डि		२७३	५२	२२१
ए आर आई		१०५	९१	१४
कडाखालको निमोनिया वाट पिडितको उपचार संख्या		०	०	०
गम्भीर खालको भाडापखालावाट पिडितको उपचार संख्या		१९	२४	५
सुरक्षित मातृत्व	१३०			
चार पटक गर्भवति जाँच गराउनेको संख्या (४,६,८, ९ महिनामा)		५०	४२	८
दक्ष स्वास्थ्य कर्मिवाट प्रसुति गराउनेको संख्या		२५	२५	०
स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुति गराउनेको संख्या		०	०	०
सुत्केरि भएको २४ घण्टा भित्र जाँच गराउने को संख्या		०	०	०
परिवार नियोजन	१०३५			
साधनलाई स्वीकार गर्ने नया व्यक्तिहरुको संख्या				
पिल्स	१०८	१०९	१	
डिपो	३०३	२९२	११	
आइ यु सि डि	०	०	०	
नरप्लाण्ट	०	०	०	
विविध				
खोपकेन्द्र संख्या	७२	७२	७२	०
गाउघर क्लिनिक संख्या	६०	६०	६०	०
आमासमुहको संख्या	९	९	९	०
आमा समुह वैठक संख्या	१०८	१०८	१०८	०

इवर्ष भित्रका वालवालिकाको विवरण(जनगणना २०६८)

Age Group	Total		Male		Female	
	Number	Percent	Number	Percent	Number	Percent
All Ages	113641	100.00	51395	100.00	62246	100.00
00-04 Yrs.	11848	10.43	6023	11.72	5825	9.36

अनुसूची-७: गाविसमा वडा/वस्तीस्तरमा घरेलु चर्पीको हालको अवस्था

वडा	जम्मा घरधुरी संख्या	पक्कि चर्पी भएका घरधुरी	अस्थायि चर्पी भएका घरधुरी
१	१२५	४७	७८
२	१२६	७६	५०
३	१४४	१०५	३९
४	१५०	४८	१०२
५	७३	२५	४८
६	८५	१६	७९
७	७६	२५	५१
८	१९८	२६	१७२
९	१०१	८९	१२

Source: DDC-RWSSP-WN II

अनसुचि द: गाविसमा पहिचान भएका पानिका स्रोतहरू

Sn	Name of Source	Source Code	Location		Type of Source*	Measured Yield (lps)	Potential Utilization **	Potential Service Area			Is the source MUS Potential (Yes/No)	If Yes, Benefitting Unit				Present Use of Source	Source Location Ownership (Private/Public Land)	Dispute (Yes/No)		Spatial Location of Sources		
			VDC	Ward No				Ward No	Settlements	HH		WSS (HH)	Irrigation (Ropani)	IWM (HH)	MHP (HH)			Existing	Possible	X	Y	Z
1	Sisnery Ws	43000501S01	Baranja	1	Gravity	1.67	New									yes		N0	NO	447390	3139043	1401M
2	TipwaBhir WS	43000501S02		1	Gravity	4.5	New									yes		N0	NO	447778	3135241	1967M
3	Bukha Khola WS	43000501S05		1	Gravity	2.5	New									yes		N0	NO	444825	3136645	2350M
4	JungePani WS	43000501S04		1	Gravity	0.83	New									No		N0	NO	448130	3139050	1290M
5	Aarbisuna WS	43000501C05		1	Gravity	1.42												N0	NO	448193	3139046	1297M
6	Jhangale WS	4300059S01		9	Gravity	0.34												N0	NO	448884	3135609	1765M
7	Gaithale WS	43000509S02		9	Gravity	0.04										Yes		N0	NO	448447	3134530	2363M
8	Aglass WS	43000509S03		9	Gravity	0.5												N0	NO	448030	3134848	2188M
9	PalloWati WS	43000509S04		9	Gravity	0.83										yes		N0	NO	447901	3134919	2132M
10	Thulokhola WS	43000509S05		9	Gravity	0.29												N0	NO	448100	3134900	2190M
11	BhatiParne WS	43000509S06		9	Gravity	0.72												N0	NO	448560	3134600	2342M
12	AglassThulokhola WS	43000509S07		9	Gravity	1										Yes		N0	NO	447913	3134893	2147M
13	Bangedhara Tallomul WS	43000509S08		9	Gravity	0.67										Yes		N0	NO	447854	3135372	1906M
14	Chawarekhola WS	43000509S09		9	Gravity	0.16										No		N0	NO	449217	3135285	1723M
15	Durplate Mul Ws	43000502S01		2	Gravity	0.019												N0	NO	450913	3138898	978M
16	JhakriThan WS	4300502S02		2	Gravity	0.6														450372	3138883	1148M
17	Mate khola	4300502S03		2	Gravity	0.01										Yes		No	NO	449924	3139091	1300
18	Banaha Padhera	43000502S05		2	Gravity	0.2										Yes		No	NO	450710	3138272	1075
19	Majuwa Khola	43000504S01		4	Gravity	0.95										Yes		No	NO	448230	3136720	1600
20	Dekkhola	43000504S02		4	Gravity	0.9										Yes		No	NO	448212	3136640	1546
21	Dhalewa	43000504S04		4	Gravity	0.21										No		Yes	yes	448240	3136375	1610
22	Adhiri Kholsa	43000504S05		4	River	0.17										Yes		No	NO	448231	3136240	1563

23	Chisapani	43000503S01		3	Gravity	0.43								Yes		No	NO	448853	3139211	1468
24	Bange Dhara	43000503S02		3	Gravity	0.66								Yes		No	NO	447854	3136372	1906
25	BhaunPadhera	43000505S03		5	Gravity	0.33								Yes		Yes		448882	3138837	1575
26	ArkutiKalo Dhunga	43000503S04		3	Gravity	0.32								Yes		Yes		449102	3138310	1452
27	Arkuti 2	43000503S05		3	Gravity	0.33								Yes		No	NO	449188	3138190	1376
28	Arkuti 3	43000503S06		3	Gravity	0.09								Yes		No	NO	449168	3138200	1395
29	Arkuti SiranGhar	43000503S08		3	Gravity	0.25								Yes		No	NO	449112	3138368	1674
30	Sordang	43000503S09		3	Gravity	0.25								Yes		Yes		450187	3138252	1216
31	KholtePadhera	43000503S10		3	Gravity	0.21								Yes		No	NO	450116	3138320	1277
32	Dhaule Padhera	43000503S12		3	Gravity	0.24								Yes		No	NO	449340	3138009	1230
33	SilamPakha	43000505S02		5	Gravity	0.02								Yes		No	NO	448061	3137769	1730
34	Bagh Chirne	43000507S01		7	Gravity	0.55								Yes		No	NO	447274	3135268	1900
35	Fugdi	43000507S04		7	Gravity	0.62								No		Yes	yes	447118	3135633	1745
36	SahasraDhara	43000507S05		7	Gravity	0.45								No		No	NO	446561	3185331	2055
37	KaptiKhola	43000507S07		7	Gravity	0.43								No		No	NO	447369	3137322	1598
38	LaharePahara	43000506S01		6	Gravity	0.7								Yes		No	NO	445892	3138062	2221
39	Mahavirko Jara	43000506S02		6	Gravity	0.62								Yes		No	NO	447750	3137420	1752
40	Sikarile Khane	43000506S06		6	Gravity	0.3								Yes		No	NO	447827	3137920	1862
41	DaraBas Jara	43000506S07		6	Gravity	0.4								Yes		No	NO	448442	3138424	1792
42	DobDhara	43000506S08		6	Gravity	0.32								No		No	NO	448620	3138525	1742
43	Jugepani	43000506S09		6	Gravity	0.3								No		No	NO	447875	3137390	1848
44	SilamPakha	43000506S10		6	Gravity	0.02								Yes		No	NO	448061	3137769	1730
45	TalloFugdi	43000508S01		8	Gravity	0.68								Yes		No	NO	447118	3135633	1745
46	ChuCheDhunga	43000508S02		8	Gravity	0.27								Yes		No	NO	446999	3135688	1796
47	UpalloFugdi	43000508S03		8	Gravity	0.31								Yes		No	NO	447000	3135635	1784
48	AsiUdhaune	43000508S04		8	Gravity	0.45								Yes	y	No	NO	446561	3135331	2055
49	SahasraDhara	43000508S05		8	Gravity	0.62								yes		No	NO	446521	3135307	2068
50	Selsele	43000508S07		8	River	0.2								yes		Yes		446421	3137425	1895
51	Cherchere	43000508S09		8	Gravity	0.45								yes		No	NO	446321	3135336	2219

52	Jaljale	43000508S10		8	Gravity	0.63							yes		No	NO	446043	3135839	2261
53	Bafuwa	43000508S11		8	Gravity	0.16							yes		No	NO	446061	3135934	2256
54	Ratopani	43000508S13		8	Gravity	0.13							yes		No	NO	446681	3136235	1862
55	PahiroKo Thaplo	43000508S14		8	Gravity	0.31							yes		No	NO	446681	3136267	1882
56	SungurJhunjune	43000508S15		8	Gravity	0.63							yes		No	NO	446659	3136346	1826
57	Sordang	43000502S06		2	Gravity	0.33							yes		No	NO	450187	3138252	1216
58	Mate khola 2	43000502S07		2	Gravity	0.3							yes		No	NO	450320	3131239	1031
59	Uttisini	43000503S11		3	Gravity	0.01							Yes		No	NO	449825	3139048	1384
60	Diya khola WS	43000502S04		2	Gravity	1.12									No	NO	449507	3139759	1033M
61	Abire WS	43000504S03		4	River	1.4							No		No	NO	447005	3136018	1500M
62	NewKhola WS	43000504S07		4	River	2.25							a		No	NO	448236	3136180	1488M
63	Narayanpadhera WS	43000503S07		3	Gravity	1.04									No	NO	449755	3138136	1297M
64	Rohete Mul WS	43000505S01		6	Gravity	1.08							N0		No	NO	446712	3138726	1714M
65	Bangedhara WS	43000505S03		5	Gravity	4.5							Yes		No	NO	447778	3135241	1967M
66	Baphuwa WS	43000505S04		5	Gravity	1							No		No	NO	446108	3135857	2235M
67	Bangedhara WS	43000507S02		7	Gravity	4.5							Yes		No	NO	447778	3135241	1967M
68	Baphuwa WS	43000507S03		7	Gravity	1							Yes		No	NO	446108	3135137	2235M
69	Namta WS	4000507S06		7	Gravity	1							Yes		No	NO	447246	3137376	1744M
70	Baphuwa WS	43000506S04		6	Gravity	1							Yes		No	NO	446108	3135837	2235M
71	Bukha Khola WS	43000506S05		6	Gravity	2.5							Yes		No	NO	444825	3136645	2350m
72	Aasi Ujuni WS	43000508S04		8	Gravity	1.45							Yes		No	NO	446561	3135331	2055M
73	Bhulke WS	43000508S06		8	Gravity	4							Yes		No	NO	446321	3135421	2083M
74	Bagh Hanne Gauda WS	43000508S08		8	Gravity	1.8							Yes	public	No	NO	447274	3135268	1900M
75	Baphuwa Cherchere WS	43000508S012		8	Gravity	1							yes		No	NO	446108	3135837	2255M
76	TarpuHalne WS	43000508S016		8	Gravity	1							No		Yes	Yes	446886	3136860	1614M

* Type of Source may be : Spring, Spring fed Stream, Stream, River, Naulo

** Gravity Schme (New/Rehab/Extension, Irrigation (Conv/Nov Conv), MH, IWM, etc

अनुसूची-९: खानेपानीको विद्यमान अवस्था

सं. क्र.	दोलको नाम	खानेपानी सुविधा प्राप्त कर्तव्य वि	सुविधा नप्राप्ति	जम्मा घर संख्या	पाइप, धारा	सुधारिएको क्रमा	नसुधारिएको क्रमा	मूल, पैधेरा	जम्मा
वडा नं १									
१	सातविसे	३६	२५	६१	५				५१
२	भोर्लेनी	२३	९	३२	५				२३
३	ज्यामिरे	१२	६	१८	५				४
४	रोहोटे	५	४	९					९
५	राखोर	०	४	४					४
६	लुचाकाम्ला	५	०	१२	२०		०	०	२०
७	कसरी	४	७	११	३				
८	सिमकुना	५	२	७	३				७
जम्मा		९३	६९	१६२					१५२
वडा नं २									
१	कजेली	०	७	७					७
२	पिंगे	१३	३	१६	५				१६
जम्मा		१३	१०	२३	५	०			२३
वडा नं ३									
१	खुरखुरे	१३		१३					१३
२	नयाँगाउ	७		७					७
३	कजेलि	६		६					६
४	खर्क	५		५					५
५	तोरिडाँडा	५		५	५				५
६	वलविसौना	१३		१३					१३
७	खर्क	१३		१३					१३
८	उपल्लो खुरखुरे	६		६					६
९	तल्लो खुरखुरे	५		५					५
१०	नायाँगाउ स्कुल टोल	१३		१३					१३
११	वानिया टोल उपल्लो कस्केलि	९		९					९
१२	आरकुल, कोप्लो र पिंगे	२०		२०	११				२०
१३	खुरखुरे	१३		१३					१३
१४	वलविसौना	१०		१०	३				१०
१५	आरकुटि	०		२७					२७
१६	हाँसेडाडा	७		७					७
१७	खर्क	१३	२७	१३	६				१३

१८	टुनिवोट	११			११				११
१९	आल्टा	२			२				२
	जम्मा	१७७	०	२७	२०४	२०			१९४
वडा नं ४									
१	डाँडाघर	२५	१७	४२					४२
२	आरवाड	२	१५	१७					१७
३	भकुवा	५		५					५
४	दरमुनि	३		३		७			३
	जम्मा	३५	३२	६७		७			६७
वडा ५									
१	सुवारि	१३	५	१८					१८
२	उत्तिम	१७	४	२१					२१
३	ढुडसिं	१४	४	१८	१३	०			१८
४	न्युरा	५	४	९					९
५	लाँकुरी, पोखरा, न्युरा	४०	१७	५७					५७
	जम्मा	८९	०	३४	१२३	२९	०		१२३
वडा ६									
१	घामतांग	८	८	१६					१६
२	भाकिपानि, माभगाउ	४४	२	४६	२०				४६
	जम्मा	५२	०	१०	६२	२०	०		६२
वडा नं ७									
१	आरकुली	११	४	१५	२				१५
२	उलेना	७	३	१०	२				१०
३	नाम्ता	८	२	१०	०				१०
	जम्मा	२६	९	३५	४	०			३५
वडा नं ८									
१	तल्लो वुकेनि	३०			३०				३०
२	सुकुम्वासि	१५			१५	१३			१५
३	फुर्दी टोल	२७			२७				२७
४	विसौना	१	१४	१५	१७				१५
५	डाँडाटोल	३०			३०				३०
६	डाँडाटोल	९			९				९
७	विसौनि टोल	६			६				६
८	पुटुङ	३	१३	१६					१६
९०	लोचे	१६			१६	९			१६
९१	पुटुङ	१९			१९	०			१९
	जम्मा	१५६		२७	१८३	३९	०		१४१

बडा नं ९									
१	कोलडाडा	१३			१३				१३
२	वर्गा	१९		३५	५४	७			५४
३	शेरकापधेरा	१९			१९				१९
४	आल्वोट	२४			२४				२४
५	काठुड़	१२			१२	५५			१२
	जम्मा	८७		३५	१२२	६२			८७
	कूल जम्मा	७२८		२५३	९८१				८१४
	प्रतिशत	७४.२		२५.८	१००				
	टोलको संख्या	६३							

अनुसूची-१०: खानेपानीको सुविधास्तर निर्धारण

क्र स.	टोलको नाम	सुविधास्तर निर्धारण						
		पानी थाने स्थान	जम्मा घर संख्या	गुणस्तर	परिमाण	समय	विश्वसनियता	सुविधास्तर
वडा नं १								
१	रोहोटे	धारा	९	२	२	१	२	२
२	राखोर	धारा	४	२	१	१	१	३
३	लुचाकागलाक	धारा	२०	१	२	२	१	१
४	भोर्लेनि	धारा	२३	१	१	१	१	१
५	सातविसे	धारा	५१	१	२	१	१	१
६	कस्केरि	धारा	१३	२	२	१	२	४
७	ज्यमिरे	धारा	१८	१	२	२	१	२
८	सिमकुना	धारा	७	२	१	२	१	३
	जम्मा		१४५					
वडा नं २								
१	काठुंग	धारा	१२	२	२	१	३	४
२	हिलाखर्क	धारा	१०	१	२	१	२	२
३	वनौ	धारा	१०	३	१	२	१	४
४	पिंगे	धारा	१६	१	२	२	१	१
५	कर्जेलि	धारा	७	१	२	२	१	१
६	वान्द्रे	धारा	२४	१	२	१	२	२
७	दुइपाते जल्कोनि	धारा	८	१	२	१	१	१
८	पखेर	धारा	६०	२	१	१	१	४
	जम्मा		१४७					
वडा नं ३								
१	तोरिडाडा	धारा	१४	४	१	१	१	४
२	खुरखुरे	धारा	१२	४	१	१	१	४
३	बलविसौना	धारा	१०	१	१	१	१	१
४	खर्क	धारा	३०	१	१	१	१	१
५	आरकुटि	धारा	२९	१	१	१	१	१

६	हासेडाडा	धारा	१७	१	१	१	१	१	१
७	टुनिवोट	धारा	१५	१	२	१	१	२	
८	आल्टा	धारा	२४	२	२	२	२	३	
	जम्मा		१५१						
बडा नं ४									
१	डिलघर	धारा	१७	१	१	१	१	१	१
२	डाडाघर	धारा	१७	१	१	१	१	१	१
३	आरभांग	धारा	१५	१	१	१	१	१	१
४	सकेलडाडा	धारा	१४	१	१	१	१	१	१
५	मौरेनि	धारा	१०	२	१	२	२	३	
६	प्याला	धारा	२९	३	१	१	१	४	
७	दह	धारा	१६	२	२	१	१	३	
८	भकुवा	धारा	१६	१	२	१	२	१	
९	आरनटोल		१४	२	३	२	१	४	
	जम्मा		१४८						
बडा नं ५									
१	सुवारा	धारा	१३	३	३	१	३	२	
२	दुंसांग	धारा	१४	३	२	१	२	२	
३	लाकुरी	धारा	७	२	३	१	१	१	
४	पोखरा	धारा	१४	२	३	१	२	२	
५	न्युरा	धारा	१९	२	२	१	३	१	
६	उत्तिम	धारा	१७					३	
	जम्मा		८४						
बडा नं ६									
१	खानिगाऊ	धारा	३७	२	३	१	२	२	
२	माझगाऊ	धारा	१६	२	२	१	३	२	
३	धामडांग	धारा	२१	१	२	२	३	३	
४	भाकिपानि	धारा	३०	१	२	२	२	२	
	जम्मा		१०४						
बडा नं ७									
१	उलेना	धारा	१०	२	३	२	२	२	
२	थर्पु	कुवा	१५	३		२	३	३	
३	नास्ता	कुवा	१०	३		२	३	३	
४	आरकुलि		१५	२	२	२	२	२	
५	आरभल्यांग		१३	१	२	२	२	२	

६	कुरपधेरा		१५	१	२	२	२	२
	जम्मा		७८					
वडा नं ८								
१	करपटोल	धारा	१२	१	२	२	२	२
२	फुटुंगा	धारा	१६	१	२	२	२	२
३	लोचे	धारा	१६	१	२	२	२	२
४	दुर्दि	धारा	३३	१	२	२	२	३
५	टकेलवगर	धारा	१६	२	२	२	२	२
६	सोलेधारा डोठो	धारा	३६	२	१	२	२	२
७	सुकुम्वासि	धारा	१५	२	३	३	३	३
८	तल्लो वुकेनि	धारा	३०	१	२	२	२	३
९	फुरदी	कुवा	२७	२	२	१	२	२
१०	डाडाटोल	धारा	३०	३	१	२	१	४
११	विसौनि		१५					४
	जम्मा		२४६					
वडा नं ९								
१	कोलडाडा	धारा	१३	१	१	१	१	१
२	वर्गा	धारा	१९	१	१	१	१	१
३	शेरकापधेरा	धारा	१९	१	१	१	१	१
४	आल्वोट	धारा	२४	१	१	१	१	१
५	काठुड	धारा	१२	१	१	१	१	१
६	हिलाखर्क		१०	२	१	२	२	४
	जम्मा		९७					
	कूल जम्मा		१२००					
	टोलको संख्या ६४							

अनुसूचि ११: आ.व. २०७०/०७१ सम्म सम्पन्न भएका १६ योजनाहरू र प्रयोगमा रहेका श्रोतहरू एवम् उक्त योजनाहरूको हालको अवस्था

क्र. सं	योजनाको नाम	हाल प्रयोगमा रहेका श्रोतहरू	योजनाको प्रकार	वडा नं	जम्मा लाभान्वित घर धूरीहरू	योजनाबाट लाभान्वित टोलहरूको नाम	सेवा सञ्चालन भएको वर्ष	योजनाको भौतिक अवस्था	सुधार गर्नु पर्ने
१	सिस्नेरिमुल खापा योजना	सिस्नेरि मुल	ग्रामिटी	१	५१	सातविसे	२०५८	संतोषजनक	डिस्ट्रिक्युसन च्याम्वर मर्मत गर्नुपर्ने, पाइपलाईन मर्मत, अन्य भौतिक संरचना मर्मत गर्नुपर्ने
२	टिपुवा भिर	टिपुवाभिर	ग्रामिटी	१	२३	भोर्लनि	२०५८/०५९	संतोषजनक	पाइपलाईन लगाएत अन्य भौतिक संरचना मर्मत गर्नुपर्ने
३	आरविसौना	आरविसौना मुल	ग्रामिटी	१	१८	ज्यमिरे	२०६२	राम्रो	पाइपलाईन लगाएत अन्य मौतिक संरचना मर्मत गर्नुपर्ने
४	वुकखोला	वुकखोला मुल	ग्रामिटी	१	३३	रोहोटे, राखोर, वुचाकाम्ला		सन्तोषजनक	पाइपलाईन लगाएत अन्य भौतिक संरचना मर्मत गनूपर्ने, धारा संख्या थन्नुपर्ने
५	जुद्देपानि	जुद्देपानि	ग्रामिटी	१	३०	कसेरि, सिमकुना	२०६८	सन्तोषजनक	स्रोत संरक्षण गर्नुपर्ने, विपद्जोखिम व्यवस्थापन गर्नुपर्ने
६	मंगले मुल	मंगले मुल	ग्रामिटी	९	३२	कोलडाडा, वर्गा	२०७१	राम्रो	WSP लागु गर्नु पर्ने
७	धापुंग खापा	गौथलि मुल	ग्रामिटी	९	५१	शेरकापधेरा, आलबोट, काठुङ्ग	२०६६	राम्रो	WSP लागु गर्नु पर्ने
८	पल्लोवारी खापा	पल्लोवारि	ग्रामिटी	९	७	हिलाखर्क	२०७२	राम्रो	WSP लागु गर्नु पर्ने
९	वांगेधारा	वांगेधारा	ग्रामिटी	९	४	हिलाखर्क	२०७२	राम्रो	WSP लागु गर्नु पर्ने
१०	मटेखोला खापा	मटेखोला	ग्रामिटी	२	१३	कजेली, पिंगे	२०७०	आंसिक सञ्चालन	पाइपलाईन लगाएत अन्य भौतिक संरचना निर्माण गर्नुपर्ने साथै संरक्षण योजना लागुगर्नुपर्ने
११	झाप्रेखोला खापा	झाप्रेखोला	ग्रामिटी	४	३५	डाडाघर, आर्वाङ्ग, भकुवा	२०७२	राम्रो	WSP लागु गर्नु पर्ने, अको स्रोत जोड्नुपर्ने
१२	चिसापानि खापा	चिसापानि	ग्रामिटी	३	४४	खुरखुरे, नयाँगाउ, कजेलि	२०५९	आंसिक राम्रो	WSP लागु गर्नु पर्ने, पाइपलाईन लगाएत अन्य संरचना मर्मत गर्नुपर्ने
१३	वांगेधारा	वांगेधारा	ग्रामिटी	३	८९	वलविसौना, खर्क, उपल्लो खुरखुरे, तल्लो खुरखुरे, नयाँगाउ, स्कुल टोल, वानिया टोल, आर्कुल, कजेलि, पिंगे	२०७०	राम्रो	WSP लागु गर्नु पर्ने

१४	वाहन पधेरा	वाहन पधेरा	ग्रामिटी	३	२३	खुरखुरे, वालविसौना	२०५२	आंसिक रूपमा चलेको	WSP लागु गर्नु पर्न, पाइपलाइन लगाएत पहिरो नियन्त्रण गर्नुपर्ने
१५	आरकुटि खापा	आरकुटि मुल	ग्रामिटी	३	४७	आरकुटि, आँखेडाडाटोल, खर्क	२०३९	आंसिक चेलको	WSP लागु गर्नु पर्न, पाइपलाइन लगाएत अन्य भौतिक संरचना मर्मत, उ.स. पुर्णगठन गर्नुपर्ने
१६	सोर्वाङ्ग खापा	सोर्वाङ्ग	ग्रामिटी	३	१३	दुनिवोट, आल्टा	२०७१	राम्रो	WSP लागु गर्नु पर्ने
१७	वांगेधारा खापा	वांगेधारा	ग्रामिटी	५	५१	सुवारि, उत्तिम, ढुँसिं, न्युरा, लाकुरि	२०७१	राम्रो	WSP लागु गर्नु पर्ने
१८	वफुवा खापा	वफुवा	ग्रामिटी	५	४०	लाकुरी, पोखरा, न्युरा	२०६८	सन्तोषजनक	WSP लागु गर्नु पर्ने, धारा विस्तार गर्नुपर्ने
१९	वांगेधारा	वांगेधारा	ग्रामिटी	७	१५	आरकुलि,	२०६६	राम्रो	WSP लागु गर्नु पर्ने, संरचना थन्नुपर्ने
२०	वफुवा खापा	वफुवा	ग्रामिटी	७	७	उलेना	२०६८	सन्तोषजनक	WSP लागु गर्नु पर्ने, मर्मत गर्नुपर्ने, जोखिम न्युनिकरण गर्नुपर्ने
२१	नाम्ता	नाम्ता पधेरा	ग्रामिटी	७	८	नाम्ता टोल	२०७२	राम्रो	WSP लागु गर्नु पर्ने
२२	वफुवा खापा	वफुवा	ग्रामिटी	८	५२	खानिगाउ, माझगाउ, धामटाङ्ग	२०६८	सन्तोष जनक	WSP लागु गर्नु पर्ने, इनटेक बनाउनुपर्ने
२३	वुक्खोला खापा	वुक्खोला	ग्रामिटी	६	४६	घामताङ्ग, भाकिपानि	२०६०	राम्रो	WSP लागु गर्नु पर्ने
२४	शिकारिले पानिखाने खापा	सिकारिले पानि खाने मुल	ग्रामिटी	६	४६	घामताङ्ग, भाकिपानि	२०६०	राम्रो	WSP लागु गर्नु पर्ने, इनटेक बनाउनुपर्ने
२५	तल्लो वुकेनि	तल्लोवुकेनि	ग्रामिटी	८	४५	तल्लो वुकेनि, सुकुम्वासि	२०६७	राम्रो	लागु गर्नु पर्ने
२६	उपल्लो वुकेनि	आसि उधाउने	ग्रामिटी	८	५७	फुँदी, विसौना, डाडाटोल	२०७०	राम्रो	सोतको कमि
२७	उपल्लो फुगदी	उपल्लो फुगदी	ग्रामिटी	८	१५	डाडाटोल, विसौनी टोल	२०४६	आंसिक चलेको	पाइपलाइन लगाएत अन्य भौतिक संरचना मर्मत गर्नुपर्ने
२८	भित्रिवन खापा	वफुवा	ग्रामिटी	८	६३	पुटुङ्ग, लोचे	२०५३	मध्यम	पाइपलाइन लगाएत अन्य भौतिक संरचनाको मर्मत आवश्यक
२९	रातोपानि खापा	रातोपानि	ग्रामिटी	८	१९	पुटुङ्ग	२०७०	राम्रो	लागु गर्नु पर्ने

अनुसुचि १२: विद्यमान खानेपानी योजनाहरूको व्यवस्थापकिय अवस्था

योजनाको नाम	उपभोक्ता समिति				मर्मत सम्भार कार्यकर्ता		मर्मत सम्भार कोष	
	छ/छैन	दर्ता छ/छैन	बैठक बस्थ/बस्टैन	बार्षिक साधारण सभा हुन्छ/हुन्दैन	कार्यरत छ/छैन	पारिश्रमिक पाएको छ/छैन	कोष छ/छैन, छ भने कति छ	मासिक उठ्ने गरेको छ/छैन
सिस्नेरिमुल खापा योजना	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
टिपुवा भिर	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
आरविसौना	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
वुकखोला	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
जुड्डेपानि	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
मंगले मुल	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
धापुंग खापा	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
पल्लोवारी खापा	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
वांगेधारा	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
मटेखोला खापा	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
भाप्रेखोला खापा	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
चिसापानि खापा	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
वांगेधारा	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
वाहुन पध्नेरा	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
आरकुटि खापा	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
सोर्वाङ्ग खापा	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
वांगेधारा खापा	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
वफुवा खापा	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
वांगेधारा	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
वफुवा खापा	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
नाम्ता	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
वफुवा खापा	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
वुकखोला खापा	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
शिकारिले पानिखाने खापा	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
तल्लो वुकेनि	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
उपल्लो वुकेनि	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
उपल्लो फुरदी	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
भित्रिवन खापा	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
रातोपानि खापा	छैन	छैन	बस्टैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन

अनुसुचि १३: प्राथमिकता प्राप्त पञ्चवर्षीय योजना (गाविसस्तरिय तर्जुमा गरिएका खानेपानि योजनाहरूको विवरण र लागत)

प्रति परिवार औसत जनसंख्या ३.६५, प्रति व्यक्ति ग्रामिटी स्कमको लागत रु ९,०००, प्रति व्यक्ति सोलार पम्पिड. स्कमको लागत रु १७,००० र प्रतिव्यक्ति श्रोत संरक्षण को रु १,२००

क्र. सं	योजनाको नाम प्राथमिकताको आधारमा	योजना को प्रकार	वडा नं	नयाँ/मर्मत /पुन निर्माण	श्रोतको नाम	अनुमानित संरचनाहरूको विवरण					टोलको नाम/घरधुरी	जातीय घरधुरी							
						इण्टे क	आर .भि.टि	धा रा	प्रसारण लाइन मि	शाखा लाइन मि		जनजाती	दलित	धा.अ.सं.	अन्य	जम्मा	जनसंख्या	लागत ने रु हजारमा	
१	वफुवा खापायो	ग्रामिटी	५,६,७	पुन निर्माण	वफुला	३	२	१८	२९००	१३००	लाँकुरि ७, पोखरा १४, न्युरा १९, थर्पु १५, आरकुटि १५, आरभल्यां १३, अवेल्यां १०, नमता १०, कुरपधेरा १५, खानिगाउ ३७, धामतां २१, माफिगाउ १६	१२५	५०		१७	१९२	७०१	६३०९०००	
२	वांगेधारा खापायो	ग्रामिटी	३,५,७,९	मर्मत	वांगेधारा	१	२	२६	२९००	१९००	हिलाखर्क १०, सुँआरा १३, दुंसा १४, उत्तिम १७	२९	९		१६	५४	१९७	१७७३०००	
३	वाघखोर	ग्रामिटी	७	नयाँ	वाघखोर मुल	१	२	१३	१७२०	३२५५	उलेना १०, थर्पु १५, नमता १०, आर्कुलि १५, आरभल्यां १३, कुरपधेरा १६, ज	४८	२१		१०	७९	२८८	२५९२०००	
४	छिसखोला खापायो	लिफ्टी	२	नयाँ	छिसखोला मुल	३	१	४	६००	५४०	बान्दै २४	४	९	११	०	२४	८८	५४६००००	
५	झ्याप्रेखोला खापा	ग्रामिटी	४	नयाँ	झ्याप्रेखोला	१	१	४	१५००	८००	डाडाघर १७, अलवांग १५	२४	५		३	३२	११७	१०५३०००	
६	भित्रिवन खापायो	ग्रामिटी	८	पुन निर्माण	भित्रिवन सुगुर झण्ड्या उने	१	२	०	१०००	१६४०	करपटोल १२, पुदुंग १६, लोंचे १६, दुरादि ३३, टक्केलवगर १६, सोलधारा डोठो ३६	१००	१७		२०	१३७	५००	५४००००	
७	सिस्नेरि खापायो	ग्रामिटी	१	पुन.निर्माण	सिस्नेरि मुल	१	२	८	१०००	६००	सातविसे ५१	१०	१५		२६	५१	१८६	१६७४०००	
८	वांगेधारा	ग्रामिटी	९	मर्मत	वांगेधारा मुल	१	१	२	७००	४००	हिलाखर्क १०	६	४		०	१०	३७	३३३०००	

९	सहसधारा खापायो	ग्रामिटी	७	नयाँ	सहसधारा	१	२	१४	१७३५	३३२०	थर्पु गाउँ १५, आरकुलि १५, आर्वल्यांग १३, कुरुपधेरा १५, उलेना १०, नमता १०	४८	२१			१०	७९	२८८	२५९२००
१०	जुगेपानि खापायो	ग्रामिटी	१	पुनःनिर्माण	जुगेपानि	१	१	३	९५०	७६०	कसेरिङ्ग, सिमकुना ७	१०	७			१	१८	६६	५९४००
११	आरकुटि खापायो	ग्रामिटी	३	मर्मत	आरकुटि	२	१	१०	२००	१३४५	आरकुटि २९, हासेडाडा १७, खर्क ३०,	४	२			७६	२७७	२४९३००	
१२	वुक्खोला खापायो	ग्रामिटी	१	मर्मत	वुक्खोला मूल	१	१	५	१५२६	२६५४	रोहोटे ९, राखोर ४, लुचाकाम्ला २०	१०	७			१	१८	६६	५९४००
१३	टिपुवा भिर निस्कुली खापायो	ग्रामिटी	१	नयाँ	टिपुवा भिर र निस्कुली	२	२	३	४००	३००	भोर्लेनि २३	१	१२			१०	२३	१२०	१०८०००
१४	झाकिथान खापायो	ग्रामिटी	२	नयाँ	झाकि पानि	१	१	१०	२००	९५०	पखेर ६०	५२	६			२	६०	२१९	१९७१००
१५	मटेखोला खापायो	ग्रामिटी	२	मर्मत	मटेखोला	१	३	५	२३००	६००	कजेलि ७, पिंगे १६	१९	०			४	२३	८४	७५६०००
१६	चाउरे खोला	ग्रामिटी	९	पूनःनिर्माण	चाउरे खोला	१	१	८	७२५	६४५	वर्गा ३५	२८	७			०	३५	१२८	११५२००
१७	दुइपाते खापायो	ग्रामिटी	२		दुइपाते	१		२	१००	०	दुइपाते जल्केनि ८	७	१			०	८	२९	२६१०००
१८	चिसापानि खापायो	ग्रामिटी	३	नयाँ	चिसापानि	०	०	०	०	०	खर्क ३०	९	४			१७	३०	११०	९९०००
१९	आरकुटि कालोढुंगा खापायो	ग्रामिटी	३		आरकुटि	१	१	५	७००	१०००	आरकुटि दांगेडाडा २९	१७	०			१२	२९	१०६	९५४००
२०	वाहन पधेरा	ग्रामिटी	३	पुनःनिर्माण	वाहनपधेरा	१	१	०	५००	५५०	माथिल्लो खरखरे १२, वाहन विसौना १०	०	९			३	१२	४४	३९६०००
२१	रोटे खापायो	ग्रामिटी	५	नयाँ	रोहोटे मूल	१	२	१२	१६२०	३७४५	सुँवारा १३, धुंसां १४, लाकुरी ७, पोखरा १४, न्यू १९, उत्तिम १४	४६	१३			२५	८४	३०७	२७६३००
२२	मजुवा खापायो	ग्रामिटी	४	नयाँ	मजुवा खोला	१	२	२२	३४५०	४५००	डिलघर १७, डाडाघर १७, आलभांग १५, सकेलडाडा १४, मैरेनि १०, प्याला २९, दह १६, भकुवा १६, आरुटोल १४	८०	३१			३७	१४८	५४०	४८६००

२३	सकेल डाडा खापायो	ग्रामिटी	४	नयाँ	भ्याप्रेखोला मुल	१	२	३	०	७०	१०००	सकेलडाडा १४	३	५		३	१४	५१	४५९०००
२४	सेलसिले खापा	ग्रामिटी	४	नयाँ	डेकखोला	१	१	२५	३५००	४४००	दिलघर १७, डाडाघर १७, आरभांग १५, मैरेनि १०, प्याला २९, दह १६, भकुवा १६, आरनटोल १४	५०	३१		३७	१४५			
२५	सिलमपाखा खापायो	ग्रामिटी	५	नयाँ	सिलम पाखा	१	०	१	०	३००	दुसांग ३		१		२	३	११	९९०००	
२६	फुर्दी खापायो	ग्रामिटी	७	नयाँ	फुर्दी	१	२	१०	१५००	३२५५	थर्पु १५, आरकुलि १५, आर्मल्यांग १३, कुरपधेरा १५,	२८	२१		१०	५९	२१५	१९३५०००	
२७	कप्टीखोला खापायो	ग्रामिटी	७	नयाँ	कप्टीखोला मुल	२	२	१३	५०	१२२५	थर्पु १५, आरकुलि १५, आर्मल्यांग १३, कुरपधेरा १५	२८	१२		१०	५९			
२८	विसौना चुचेदुंगा खापायो	ग्रामिटी	८	नयाँ	उपल्लोभुण्डी मुल	१	१	३	१००	२००	विसौना १५,	१२	३		०	१५	५५	४९५०००	
२९	लाम्पाटा खापायो	ग्रामिटी	८	मर्मत	पहिराकोथाप्लो	१	१	६	१२००	१६००	दुर्द लाम्पाटा ३३	२२	२		९	३३	१२०	१०८००००	
३०	तापोहान्ने खापायो	ग्रामिटी	८	नयाँ	तापोहान्न	१	१	२	३००	२७०	करपटोल १२	१२			०	१२	४४	३९६०००	
३१	रातोपानि खापायो	ग्रामिटी	८	नयाँ	रातोपानि	१	१	३	५००	७००	सोलेघर, डोठो ३६	२३	४		९	३६	१३१	११७९०००	
३२	आरविसौना खापायो	ग्रामिटी	९	पूनःनिर्माण	आरविसौना	१	१	३	१००	५००	ज्यमिरे १८	२	१०		६	१८	६६	५९४००० ५२२८७०००	

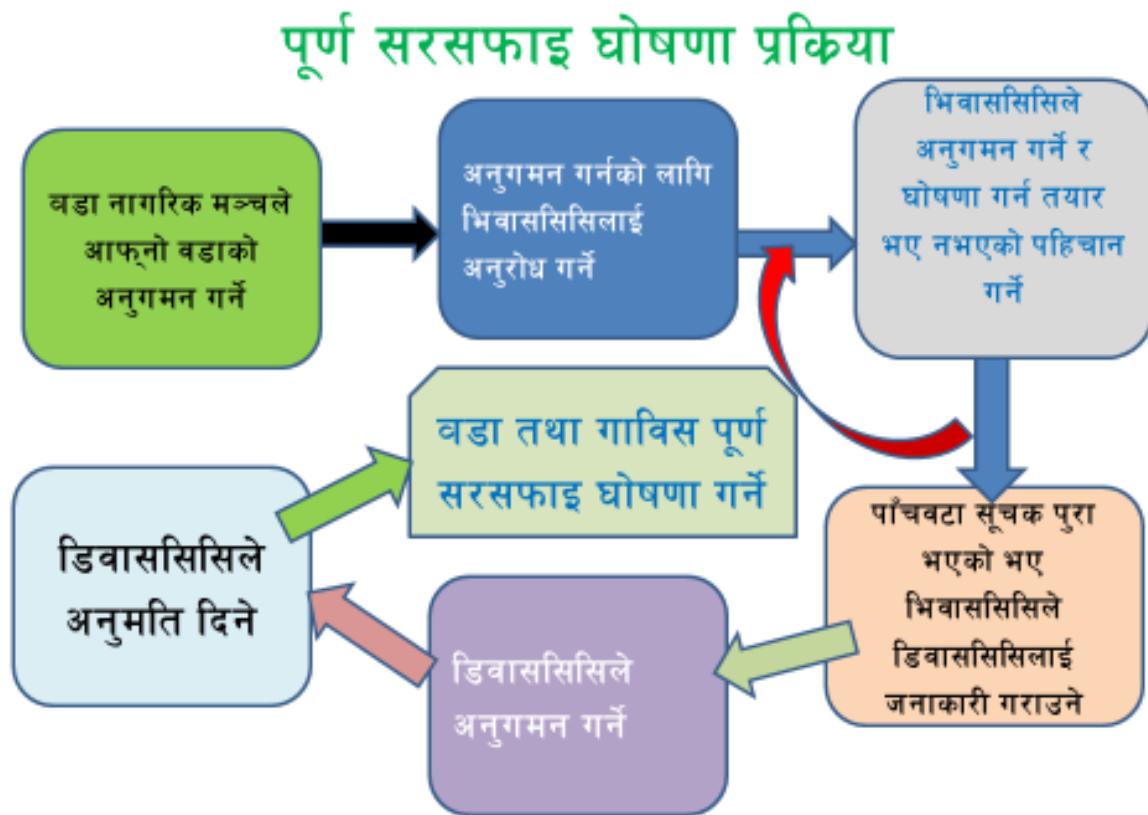
अनुसूचि १४ पूर्ण सरसफाइको लागि वडा र गाविस तहको कार्ययोजना

क्र सं	कृयाकलाप	मिति		जिम्मेवारी	
		देखि	सम्म	मुख्य	सहयोगी
१	गाविस सचिवसँग भेटघाट गरि भिवाससिसिको बैठकको मिति निर्धारण गर्ने			सदस्य सचिव	जिविस
२	भिवाससिसिको बैठक: खुल्ला दिसामुक्त घोषणा पछिको अवस्था माथि छलफल,			संयोजक	जिविस
३	गाविसको सबै घरधुरी सरसफाइ सम्बन्धी तथांक संकलन (चपी, चाड., फोहोर थुपार्ने खाडल, सावुन पानीले हातधुने ठाँड आदि)			गाविस	जिविस
४	गाविस स्तरीय पूर्ण सरसफाइ सम्बन्धी कार्य योजना निर्माण तथा जिम्मेवारी वाडँफाड			गाविस	जिविस
५	वडा नागरिक मञ्चको बैठक र वडा वास सिसिको जिम्मेबारी सम्बन्धी निर्णय गर्ने			गाविस	जिविस
६	वडा नागरिक मञ्चलाई अभिमुखिकरण			गाविस	जिविस
७	वडा वाससिसि । वडा नागरिक मञ्चको नेतृत्वमा वडा कार्य योजना निर्माण			गाविस	जिविस
८	वडा तहका पूर्ण सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी छलफल तथा अन्तरक्रिया			गाविस	जिविस
९	प्रत्येक दुई महिनाको एक पटक भिवाससिसिको बैठक			गाविस	जिविस
१०	प्रत्येक एक महिनाको एक पटक वाडवाससिसि । वडा नागरिक मञ्चको बैठक			गाविस	जिविस
११	राजनैतिक दल र भिवाससिसि वीच छलफल र कार्यक्रममा सहयोग गर्ने वातावरण बनाउने			गाविस	जिविस
१२	आमा समूह, वन समूह, क्लब, जातिगत तथा सास्कृतिक सञ्जालहरूसँग छलफल तथा अन्तरक्रिया			गाविस	जिविस
१३	बिभिन्न माध्यमबाट प्रचार प्रसार तीव्र गर्ने कार्यक्रम निर्धारण गर्ने जस्तै: सार्वजनीक सुचना टांस प्रचार प्रसार-वर्क्षड, माइक्रिड, विद्यालय स्तरिय फ्याली, स्थानीय एफ एम आदि			गाविस	जिविस
१४	प्रत्येक विद्यालयमा सर्स्थागत वास समिति गठन गर्ने (शिक्षक, अभिभावक तथा विद्यार्थी रहेन गरि) तथा विद्यालय र विद्यार्थीको घरसम्मलाई ध्यानमा राखि कार्य योजना तयार गर्ने			गाविस	शिक्षा समिति

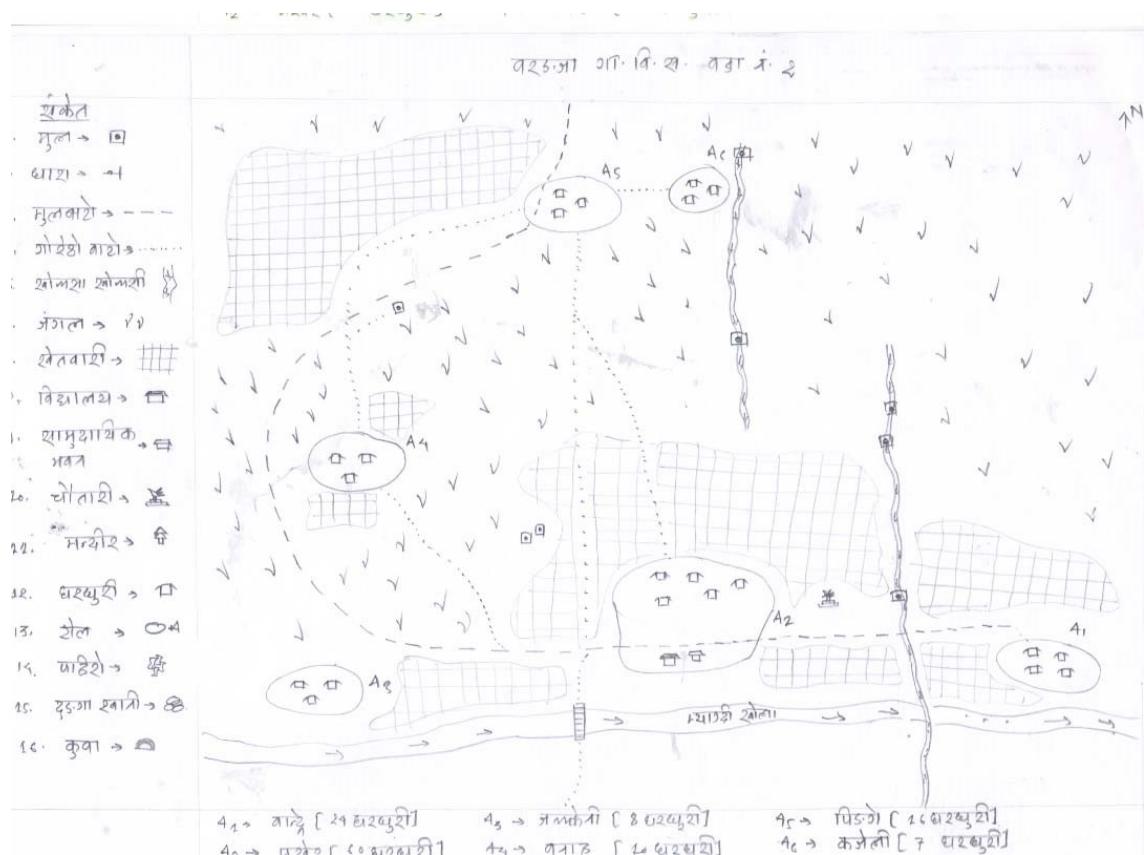
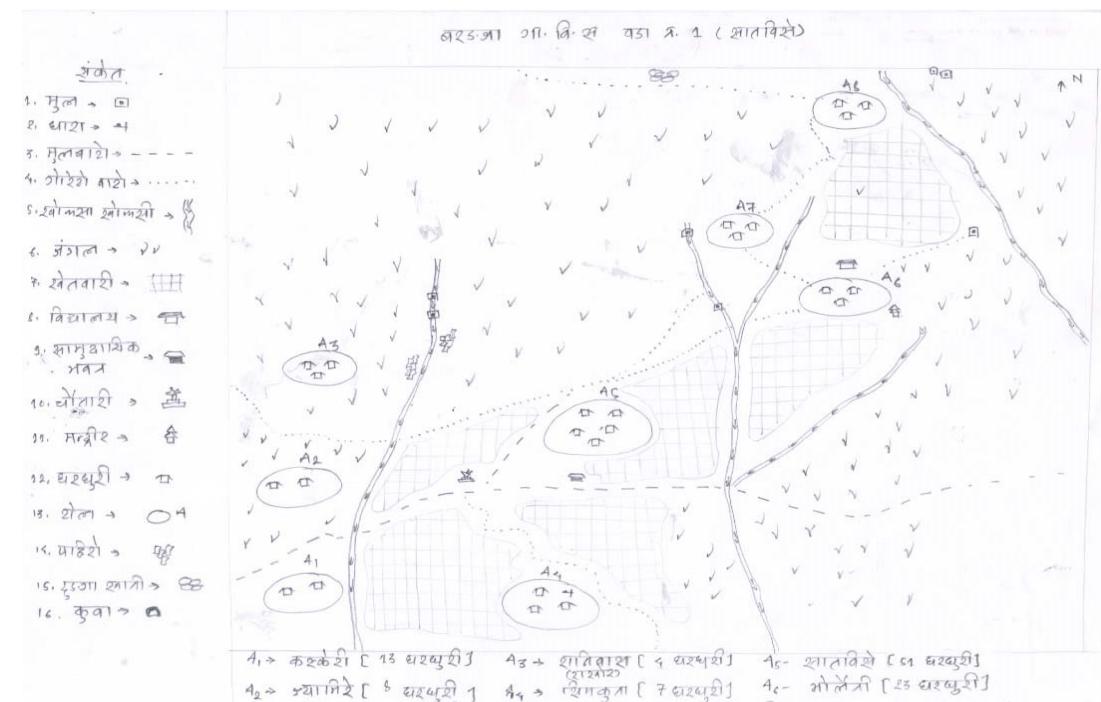
क्र सं	कृयाकलाप	मिति		जिम्बेवारी	
		देखि	सम्म	मुख्य	सहयोगी
१५	विद्यालय व्यवस्थापन समिति, अभिभावक शिक्षक संघ र शिक्षक शिक्षिकासँग अन्तरक्रिया अभिमुखिकरण तालिम			गाविस	जिविस
१६	महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयं सेविका तथा नागरिक समाजहरूसँग अन्तरक्रिया			गाविस	जिविस
१७	प्रत्येक विद्यालयमा विद्यालय स्तरीय बाल क्लब गठन तथा परिचालन			गाविस	जिविस
१८	विद्यालय स्तरीय बाल क्लबसँग अन्तरक्रिया			गाविस	जिविस
१९	गा.वि.स स्तरीय अनुगमन समिति गठन तथा आचार संहिता निर्माण			गाविस	जिविस
२०	वडा स्तरीय अनुगमन समिति गठन तथा आचार संहिता निर्माण			गाविस	जिविस
२१	गा.वि.स स्तरीय सम्पूर्ण कार्यालयहरूमा सरसफाई सम्बन्धी प्रचार सामग्री टांस्न			गाविस	जिविस
२२	वास्थ्य सेवा प्रदायकहरू ददाराघरदैलो कार्यक्रम (महिनाको १ पटक)			गाविस	जिविस
२३	प्रत्येक महिनामा कम्तीमा एकपटक शिक्षक, विद्यार्थी र संचालक समितिद्वारा विद्यालय सेवा क्षेत्रमा घर दैलो कार्यक्रम			गाविस	जिविस
२४	प्रत्येक महिना प्रत्येक वडाले पूर्ण सरसफाइको सूचक कुनकुन घरले पुरा गरे र गरेन् तथ्थांक अद्यावधिक गर्ने			गाविस	जिविस
२५	प्रत्येक महिनामा सकंलन गरेको तथ्थांक सार्वजनिक स्थल र गाविसमा टास्ने			गाविस	जिविस
२६	प्रत्येक वडा र गाविसको पूर्ण घोषणा गर्ने मिति उल्लेख गर्ने			गाविस	जिविस
२७	सर्व प्रथम खुल्ला पूर्ण सरसफाई क्षेत्र घोषणा गर्ने वडा तथा विद्यालयलाई सम्मान र कदर			गाविस	जिविस
२८	सरसफाई परिचय पत्र वितरण			गाविस	जिविस
२९	पूर्ण सरससफाई घोषणा पश्चातको बैठक वस्ने			गाविस	जिविस

अनुसूचि १५ भिवास सिसि

सि.नं.	नाम	पद	संस्थगत प्रतिनिधित्व	कैफियत
१	गोविन्द वहादुर जिसि	संयोजक	गाविस सचिव	
२	यामवहादुर रोका	सदस्य	महिन्द्र मावि	
३	कृष्णलाल सापकोटा	सदस्य	वरंजा ४	
४	दलवहादुर पुन	सदस्य	वरंजा ९	
५	रुद्रवहादुर चोखाल	सदस्य	वरंजा ४	
६	लक्ष्मि बुढाथोकि	सदसय	वरंजा ७	
७	तिलमाया बुढाथोकि	सदस्य	व.ना.म.सदस्य ४	
८	धनकुमारी सापकोटा	सदस्य	नासके	
९	कमला छन्त्याल	सदस्य	व.ना.म.६	
१०	शोभा विक	सदस्य	व.ना.म.संयोजक ३	
११	पवित्रा शेरचन	सदस्य	आमासमुह अध्यक्ष ३	
१२	पुर्णकलि विक	सदस्य	व.ना.म.४	
१३	कृष्णकुमारी छन्त्याल	सदस्य	व.ना.म.५	
१४	खैसरा घर्ति	सदस्य	व.ना.म.८	
१५	रेशम बुढाथोकि	सदस्य	वरंजा ७	
१६	डिलाराम कडेल	सदस्य	वरंजा ५	
१७	नारायणदत्त सापकोटा	सदस्य	हेपो इन्चार्ज	
१८	कुलवहादुर थापा	सदस्य	प्रथ जनदिप प्रावि	
१९	मनवहादुर थापा	सदस्य	वरंजा ९	
२०	दलवहादुर घर्ति	सदस्य	व.ना.म.संयोजक २	
२१	सरिता बुढाथोकि	सदस्य	वरंजा ८	
२२	नन्दवहादुर रोका	सदस्य	वरंजा ७	
२३	वमवहादुर पुन	सदस्य	वरंजा ८	
२४	सशिकला किसान	सदस्य	वरंजा ८	
२५	चन्द्रकलि किसान	सदस्य	वरंजा २	

अनुसूची-१७: गाविसको प्राप्त तथ्याङ्क अनुसारका नक्साहरू

संकेत

1. मुल → □
2. धारा → ←
3. मुलवाटी → ---
4. गोईशी वाटी →
5. शोभाता शोभाती → ॥
6. मंगल → ७/।
7. शेतवाडी → ॥
8. विद्यालय → □
9. शास्त्राचिक → □
10. शेतवाडी → □
11. मंडी → □
12. घरधुरी → □
13. ठोल → ○
14. पाटीरी → ॥
15. कुवा → □

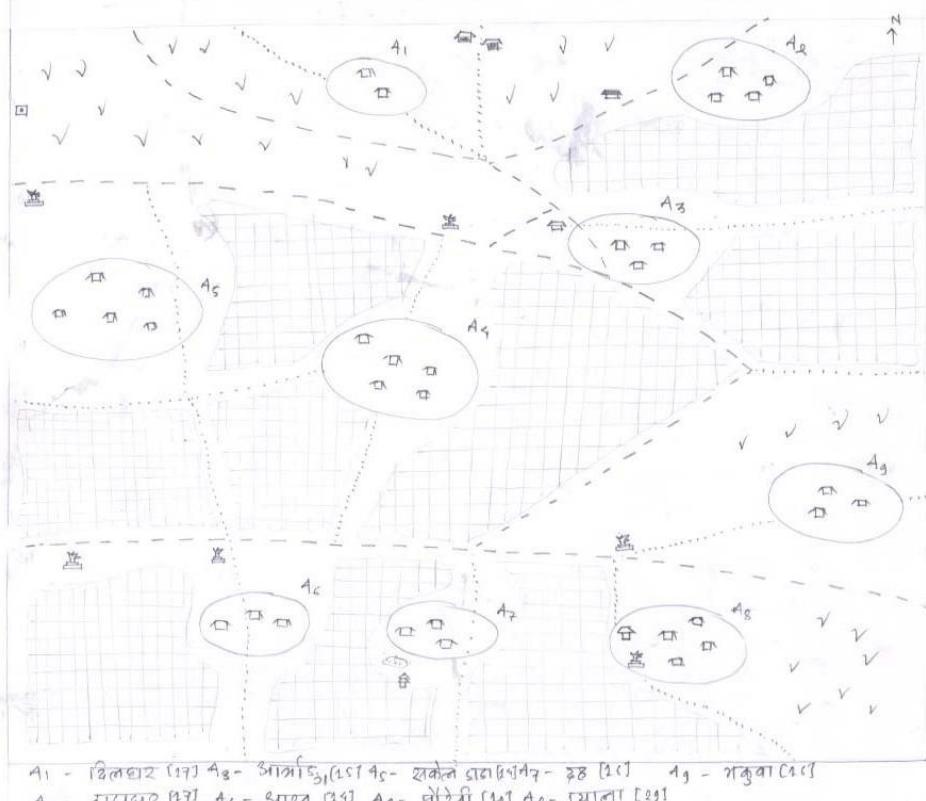
बहूना ०८. वि. २१. वडा ४. ३.

संकेत

1. मुल वाटी → ---
2. गोईशी वाटी →
3. मुल → □
4. ठोल → ○
5. शोभाता शोभाती → ॥
6. मंगल → ७/।
7. शेतवाडी → ॥
8. विद्यालय → □
9. शास्त्राचिक → □
10. शेतवाडी → □
11. मंडी → □
12. घरधुरी → □
13. पाटीरी → ॥
14. शेतवाडी → ○
15. कुवा → □

बहूना ०८. वि. २१. वडा ४. ४.

संकेत	वर्णना वा. वि. श्र.	तदा क्र. ६	शासांकिक रक्खी
१. मुल → □			
२. छाशा → ▲			
३. मुलवाटी → - - -			
४. गोटीठा लाठी →			
५. खोलखा खोलारी → ॥			
६. जंगल → ▽ ▽			
७. देतवाडी → △ △			
८. विद्यालय → □			
९. शासुदायिक → □			
१०. घोताशी → □			
११. मत्तीर → □			
१२. घरधुरी → □			
१३. झेल → ○ ४			
१४. पाहिरी → □			
१५. कुवा → □			
१६. शतवाया → △ △			
१७. विद्यालय → □			
१८. शासुदायिक → □			
१९. घोताशी → □			
२०. मत्तीर → □			
२१. घरधुरी → □			
२२. झेल → ○ ४			
२३. पोताशी → □			
२४. कुवा → □			
२५. श्वाश्य सोकिका □			
	A ₁ → नाकिपानी [३० घरधुरी]	A ₃ → मानेगाड [१६ घरधुरी]	
	A ₂ → छाताड [४ घरधुरी]	A ₄ → इतारीगाड [१५ घरधुरी]	
	A ₅ → लाकुशी [७ घरधुरी]	A ₆ → हकीम [१७ घरधुरी]	A ₇ → फिरा [१३ घरधुरी]
	A ₈ → घोड़शाई [१९ घरधुरी]	A ₉ → पांडवा [१९ घरधुरी]	A ₁₀ → लगाड [१३ घरधुरी]

समाप्त